

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRETÉSEK:

4-hasdos pont sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

Nyitóléc sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és cseanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 807.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, április 9.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: Egy washingtoni távirat.
A magyar bortermelés újabb veszedelme.
A pánszláv térítők pöre.
Jegyzők országos gyűlése.
A hegyaljai metórea.
Az orosz-japán háború.
A meggyilkolt menyasszony.
A miniszterelnök Károlyi Tiber temetésén.
A trónörökös és a politikája.
Jézus fűherceg nagybeteg.
Tárca: A kisértet. Írta: Boutet Frédéric.
Csarnok: A pillangó. Írta: Rudyard Kipling.

Egy washingtoni távirat.

Arad, április 8.

Nem a mi politikai életünk esemény-szűke utal arra, hogy az elmékedésekre predestinált helyen egyszerre Amerika felé vessük szemünket. Az a hír, amelyet egy washingtoni távirat jelez, nagyon is a mi ügyünk. Amerikát, az Egyesült Államokat illeti, de nekünk szomorúan sok közünk van hozzá.

A washingtoni távirat így szól:

Washington, apr. 8. A hivatalos népszámlálás szerint 1903-ban az Egyesült Államok lakossága, Alaska és a szigetek kivételével 79,900,000 volt. Az 1900. óta 3,906,000 lélekkel való gyarapodást jelent. New-Yorkban 3,716,000, Chicagóban 1,874,000, Filadelfiában 1,368,000, St. Louisban pedig 600,000 lelket számláltak.

Három esztendő alatt: négy millió szaporodás. Boldog Amerika! Ha ugyan

nagy öröme van benne, hogy minden téren több lesz az eszkimója. Három esztendő alatt négy millió szaporodás: bizonyára abnormis szám még egy nyolcvan milliós lakosságú államnál is. És az, a mi abnormissá teszi, az, igen, az a mi ügyünk.

Sajnos, nem állanak rendelkezésünkre az adatok olyan irányban, hogy hány százalék az amerikai Egyesült Államok lakosságának természetes gyarapodása. Mennyivel több lett volna e százalék szerint az *United States* lélekszáma, ha egyetlen ember sem vándorolt volna be, vagy például csak annyi, a mennyi aránylag egy európai államba való kivándorlásnak megfelel. Sőt azt se tudjuk: az egygyermekrendszer, vagy a franciaországi népcsökkenés okai az uralkodók-e ott, vagy pedig a sűrű és szaporcsalád-alapítás. Azt azonban mindezen adatok tudása nélkül is bátran állithatni: annak a négy milliós, a melylyel az Egyesült Államok lakossága a legutóbbi három esztendőben gyarapodott, a legnagyobb része az oda bevándorlókból tett ki. A bevándorlóknak pedig nagy, igen nagy százalékát teszik ki a mi véreink, a magyarok.

A meggazdagodásról, a dollárok millióiról való álmok, színes ábrándok már nem fűződnek Amerikához. De a kivándorlás azóta mégis egyre tart. A statisztika szerint 1892-ben 80,136 volt az Ausztria-Magyarországból bevándorlók száma; 1894-ben 37,505, az 1898. évben pedig

39,780. Azóta azonban ez a szám növekedett. Nem a telhetetlenség vágya viszi ki ki az emberek tizezreit. A kenyér. Annak a négy milliós legnagyobb részét is a kenyérkeresése tette az Egyesült Államoknak lakóivá.

Szégyenletes perspektívája a szaporodásnak, a melyet az északamerikai Egyesült Államok statisztikája föltűntet 1790-ben, az önállóság kezdetekor az összes lakosság alig négy milliót tett ki. Pontosan kifejezve: 3,929,214 leket. Száz év alatt, 1890-ig a lakosság tizenhatszor akkora lett: 62,622,250 lélek. És tizenhárom évvel ezután nyolcvan milliót számlál Roosevelt elnök népe. A szaporodás legutóbbi három esztendeje pedig négy milliónyi embertöbbletet jelent.

Érdekesek ezek a számok, hanem reánk fölöttébb szomorúak. És nagyon szomorú a legutóbbi adat, a melyet a washingtoni távirat önérzetesen világgá bocsát: a négy millió. Nem tudjuk, hogy abból mennyi szakadt tőlünk el, hogy az Egyesült Államok mobját gyarapítsa. De ha tudjuk, hogy Magyarország egyike azon államoknak, a melyekből legnagyobb arányokban tart a kivándorlás Amerika felé: hát föltehető, hogy a négy millióból sok, igen sok illet bennünket.

Es ezzel egy idejűleg vesszük a hírt, hogy a kormány elkészült a kivándorlási törvény végrehajtására vonatkozó rendelettel. Milyen hatása lesz a törvénynek, csökkenteni fogja-e a kivándorlók számát,

A kisértet.

Írta: Boutet Frédéric.

Az óra tizet ütött, midőn Douvre Anatole elszántan és minden veszedelemnek bátran szemébe nézve, belépett az elátkozott házba.

A már előbb kapott leírások segítségével könnyen ráakadt. Egyedül állott a kis és majdnem teljesen elhagyott utcában. A kapun avult és piszkos cédula lógott „Kiadó” felírással. De a cédula senkit sem vonzott.

— Itt van — mondá magában Anatole, ki szemelláthatólag izgatott volt és gyanakodva vizsgálta környezetét. — Itt van, s most arról van szó, hogy minden bohóságtól óvakodjunk.

A ház ajtaját kulccsal kinyitotta. A nagy előcsarnokból gyufa világításánál a lépcső felé haladt.

Jobbra az első emeleten, a nagy teremben, mialatt fölfelé haladt, így szólt:

— Ugy látszik, itt adnak egymásnak találkát... No, de majd meglátjuk. Velem nem üznek tréfát!

Az első emeletre érve, a gyújtó félig slvó fényénél az ajtógombot kereste, mely nem engedett a nyomásnak.

— Szabad! — hangzott a szoba belsejéből.

— Ugy látszik, mégis van valaki bent, — mormogta magában Anatole és belépett.

A kandallóban tűz égett, az asztalon két nagy gyertyatartó, melyek a szép és tágas szobát fényesen megvilágították. Az asztalon pálinka és borosüvegek állottak. Az asztal mellett kényelmes támlásszékekben egy kicsi, öreg, jól öltözött ur ült, ki lábait a kandallónál melegítette és kezében újságot tartva, szemüvegén keresztül vizsgálta Anatole. Szivarozott s jóakarattal mosolygott.

— Jöjjön csak közelebb, kedves Douvre ur, — mondá Anatolehoz.

— Ugy látszik ismer... ki is lehet — töprengött Anatole, mialatt kissé kijött sodrából s közelebb lépett. — Bocsánatot kérek, — mondá hangosan, — én nem tudtam...

— Üljön le kérem — biztatta az öreg ur. — Köszönöm — válaszolá Anatole — mialatt egyik támlásszékre ült. Bocsásson meg, ha háborgatom — folytatá. — Én nem tudtam... ön valószínűleg tudja, hogy ebben a házban szellemek járnak és mivel Pout barátom... hiszen ön ismeri Pout-ot?

— Igen jól, sőt nagyon is ismertem... de igyék egy pohár konyakot.

— De akkor nagyon csodálkozom azon, — mondá Anatole, — hogy sohasem láttam nála... és ön itt lakik?

— Parancsol egy szivart? Az öreg ur elébe tett egy nyitott szivardobozt.

— Köszönöm szépen. Tehát én eljöttem ebbe az elátkozott házba a kisértetek végett... de Pout egy szóval sem említette, hogy ketten

töltjük el az éjjelt... Különbösen igen el vagyok eittől ragadtatva. — Kiitta poharát és újból megtöltötte. — Talán várt ön engem? — kérdezte tovább.

— Igen, — mondá a másik.

— Valóban, Pout értesíthetett volna erről.

— Hiszen megtette, — válaszolta az öreg ur.

— Nem tette meg... valószínűleg megfeledkezett erről... s azt hiszem, kellemetlen önnek a dolog...

— Szó sincs róla... ne is beszéljünk erről.

S az öreg ur még barátságosabban mosolygott.

— De azért kellemetlen, ha egymást nem ismerjük, — mondá méltóságát teljesen Anatole.

Rövid időre elhalkított, abban a reményben, hogy átellenese bemutatja magát. De az ezt nem tette, s Anatole kiűrtette poharát, újból megtöltötte, hogy kissé palástolja nyugtalanságát.

— Valóban kitűnő cognac... de miután tudományos kutatás céljából találkoztunk, megengedi, hogy megkérdezzem: mi a véleménye a szellemhistóriákról?... Valami hülye öreg ember szelleméről beszéltek nekem, ki e ház előbbi bérletje volt... s tényleg nem bérelt senki a házat és azok, akik itt akarnak tölteni egy éjszakát, a mint mi cselekedjük, a kisértetet újból nem ismételték meg. Igaz-e ez? Tud-e erről valamit? Miféle szellem kóborol e házban?

vagy talán ép ellenkező hatása lesz: bajos előre megjövendőlni. De az Egyesült Államok most elkészült népesedési statisztikája újabb intő jel. Intés arra, hogy a kivándorlás okainak, igazi okainak megszüntetésére végre komolyan gondolni kell. Ha csak nem akarjuk továbbra is a mi véreinkkel gyarapítani az Egyesült Államok ember-millióit.

A magyar bortermelés újabb veszedelme.

(Fölhívás az arad-hegyaljai bortermelőkhöz.)

Arad, április 8.

Vasárnap tartja alakuló gyűlését Aradon az *Aradhegyaljai Szőlősgazdák Egyesülete*, melynek nemes és fontos céljait éppen ma fejtette ki a lap hasábjain kisjolsvai Szabó Zoltán ur lelkes cikkében, hangsúlyozva, hogy az egyesület célja: felkarolni úgy az országos és hazafias, mint a helyi érdekeket; az előbbieket olyan alapon, hogy biztos lehet a magasabb intéző körök támogatására számítani, míg az utóbbiakat úgy, hogy minden egyes szőlőbirtokos és borkereskedő azok alapján boldogulhat. Alighogy megszületik ez az életrevaló egyesület, melynek hiányát oly régen érezték Aradhegyalja szőlőbirtokosai és borkereskedői — sajnos — máris itt van alkalom arra, hogy az egyesület úgy az országos és hazafias, mint a helyi érdekek védelmében nagyfontosságú akciót indítson. És pedig *sürgős akciót*, melynek épp oly gyorsan, mint a minő határozottsággal és nyomatékkal kell az illetékes felsőbb helyre jutnia, mert rendkívüliek azok a veszedelmek, melyek *Aradhegyalja bortermelőinek erélyes tiltakozását mulhatlanul szükségessé tesszik.*

A magyar bortermelés régi, nagy ellensége: az olasz bor zúdított ismét veszedelmet az országra, sokkal nagyobbát és sokkal súlyosabbat, mint aminő eddig volt: olyan veszedelmet, mely romboló hatásában egyelőre nem is mérlegeihető, de az az egy — fájdalom — tisztán látható máris, hogy akkor, ha erélyes és gyors fellépéssel elejét nem vesszük a bajnak, jó időre, sőt talán örökre befellegett az egykor virágzó, de már ma is nagyon nehéz viszonyok

között vergődő magyar bortermelésnek és borkereskedelemnek, Magyarország egyik legjelentékenyebb jövedelmi forrásának és hegyaljánk fenntartó erejének.

Az az óriási veszedelem fenyeget ugyanis bennünket, hogy míg eddig csak az olasz bor özönlött be, ezután valószínűleg épen úgy be fog özönlöni a még olcsóbb francia, spanyol, portugál, görög, román és török bor is. A múlt héten folytat le Bécsben és Budapesten a nagyfontosságú tárgyalások az olasz kereskedelmi szerződések és különösen a hírhedt *borvám klauszula* ügyében. Mint a lapok közléseiből ismeretes, az olasz kormány kiküldöttje, *Miraglia* szenátor e tárgyalásokon kifejezte kormánya lehetetlen kívánságait az olasz borvám dolgában a magyar és osztrák kormányoknak a következőkben: Ausztria-Magyarország tartozik a borvám záradék elhagyásaért megfelelő kárpótlást biztosítani oly módon, hogy az osztrák-magyar új autonóm vámtarifában a borvámot kétharmaddal leszállítsa, továbbá, hogy *200,000 hektoliterrel san-severói fehér bort* ezután is a régi vámmal bocsásson be. Az olasz kereskedelmi politikusok ezt a kedvezményt az új kereskedelmi szerződés egyik elengedhetlen feltételének tekintik, amiből az következik, hogy a san-severói vagy hozzá hasonló minőségű fehér olasz boroknak adassék meg továbbra is a régi 3 forint 20 krajcáros vám; ezzel együtt persze a tömeges beözönlés lehetősége és Olaszország monopóliuma. Eltekintve attól, hogy már ebben a minőségi meghatározásban is nagy a veszedelem, mert nem lehetne olyan formulát felállítani, mely Olaszország más vidékein termelt, sőt más országok hasonló minőségű boraira is nem volna alkalmazható s így valószínű, hogy más idegen borok is hasonló kedvező vámelőbírásban részesülhetnek, — rejlik e dolog mögött még sokkal nagyobb veszedelem is.

Feltéve ugyanis, hogy a mi kormányunk abba a kényszer-helyzetbe hozatnék, hogy Olaszországnak megadja az általa követelt fenti kedvezményt, már előre is erélyesen tiltakoznak e kívánság ellen a többi bortermelő államok és fenyegetve követelik a hasonló kedvezményt: *Franciaország* (ahol a san-severóihoz hasonló minőségű fehér bor 6 frank), *Görögország* (ahol a hasonló bor 5 frank), aztán *Spanyolország*, *Portugália*, *Románia* és főleg *Törökország*, ahol potom ára van az ilyen bornak. Hogy milyen rombolásnak lesz kitéve a magyar bortermelés, ha ez bekövetkezik, nem kell bővebben fejtegetnem!

Ezért kell nekünk tiltakoznunk a fenyegető veszedelem ellen, erélyesen és gyorsan! Hogy a magyar kormány hajlandó-e belemenni

az olaszok követelésébe, még nem tudhatjuk, de *nem is szabad azt bevérrünk!* Az egész magyar közvéleménynek, de legelső sorban a közvetlenül érdekelt köröknek: a bortermelőknél és borkereskedőknek *minden engedelmény ellen a leghatározottabban tiltakozniuk kell.* És ennek a tiltakozásnak tüntető módon kell kifejezésre jutnia, éppen úgy, mint *odaát Ausztriában*, ahol már megmozdultak a bortermelők, az egyesületek és testületek gyűléseket tartottak és leg-erélyesebb tiltakozást fejezték ki a fenyegető veszedelem elhárítására, — holott őket nem is sujtáná annyira, mint bennünket magyarokat, kiknek valóságos életkérdésünk — a let vagy nem lét kérdése — hogy ez az újabb és sokkalta nagyobb veszedelem el ne söpörje létezésünket. A veszedelmet rögtön átlátta a *Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete*, mely talán éppen velünk egyidőben tartja gyűlését *Percezel*. De ső elnökléte alatt, hogy tiltakozásának kifejezést adjon. A termelőknél mindig mozgékonyabb kereskedők pedig akcióba is léptek már, hogy a magyar termelőkkel karöltve megvédjék a magyar bortermelés fenyegetett érdekét, amennyiben a magyar borkereskedők elítje tanácskozott erről a dologról a *Magyar Kereskedelmi Csarnok* ban s éppen a mai lapok közlik, hogy „a főlészalólk mindegyike hangoztatta, hogy minő nagy veszedelem a bortermelésre és a borkereskedelemre egyaránt, ha egyáltalán csak kísérletek is tételnek arra nézve, hogy az *olasz bornak bármily alakban és bármily mennyiségben az általános vámtétel alatt bármily kedvezmény nyujtassék*; eihá- rozták tenát, hogy ez ügyben a miniszterelnököt, valamint a kereskedelmi, földmívelésügyi és pénzügyminisztert fölterjesztés útján megkeresik.“

Az *Aradhegyaljai Szőlősgazdák Egyesülete* megalakulásának nem lehet nagyobb jelentőséget adni, nem lehet nagyobb és sürgősebb feladata az új egyesületnek, mint ebben az irányban *felemelni tiltakozó szavát* és ezt az erélyes tiltakozást illetékes helyre: a *kormányhoz juttatni*. Ismerve a veszedelmet és ismerve szőlősgazdánk bölcs belátását és hazafias érzését, meggyőződés, hogy az ilyen irányú üdvös indítványt — ha az előterjesztetik — *egyhangu lelkesedéssel fogják határozottá emelni*, követésre méltó példát szolgáltatva ezzel hazánk többi bortermelő vidékeinek is.

Gluck József.

— Tudom — mondá nyugodtan a kis öreg, mialatt szemüvegén keresztül újra végigmustrálta Anatole-t.

— On tudja?! — Anatole s majdnem felugrott a székről.

— Valóban nagyszerű tréfa!

— Nem tréfa ez, — mondá az öreg ur, — de való igazság. Én vagyok annak az együgyű öreg embernek szelleme.

— Az ördögbe is, — mondá Anatole, mialatt pohara fenekére nézett.

— Nem, — mondá az öreg ur.

— Mit nem? — kérdezte Anatole.

— Nem, én nem vagyok ördög. Egyszerűen szellem, agyém, árnyék, vagy más egyéb vagyok a mi önnek tetszik, de ördög nem.

— Ez igen furcsa dolog, — szolt Anatole izgatottan, — valóban nem értem.

— Nos, nemsokára ön is megérti, — magyarázta a szellem. Körülbelül 15 évvel ezelőtt még életemben ide jöttem, hogy e csinos házacszkában lakjam. 8 évvel ezelőtt haltam meg. Akkor természetesen más világba kerültem, de személyes okoknál fogva nem maradhattam ott, s azért visszatértem ide. És hogy nyugalmam legyen, kénytelen voltam az emberekre, a kik ide jöttek, hogy házamban lakjanak, ráijeszteni.

— Ugyan... ugyan, — hebegett Anatole.

— Most már értem.

— Ezen nem csodálkozom, — válaszolt a szellem. — Hiszen ön igen művelt ember, s azért azt hittem, hogy úgy kell fogadnom, mint barátokhoz illik, minden teketória nélkül, melőzve az ostoba hokusz-pokuszkokat, a láncössrgetést, lánglobbanást, tehát olyan dolgokat, a

melyek csupán arra valók, hogy szolgálókra és szolgákra hassunk velük... De ön nem iszik?!

— Iszom uram, — válaszolt Anatole, mialatt cseresznye- és chaitreuse-keveréket, ön tölt poharába. — De, bocsánatot kérek, ön azt mondta, hogy a másvilágon nem maradhattott...

— Azt mondtam, hogy személyes okok akadályoztak. De azért titkon bevalom önnek, hogy a mikor meghaltam, paradicsomba szülő beépő egyet kaptam, mert életemben lelkiismeretes ember voltam, feddhetlen jellemű, özvegyek és árvák oltalmazója... s így jutottam be oda.

Anatole, a ki sok pálinkát ivott, már elboruló szemekkel nézett a vele szemben ülő öreg urra.

— És?...

— A paradicsom utálatos hely, örökkösen, szüntelenül zene szól, magas szárnyalású drámai zene! A legképtelenebb operákat énekliek, barátom, tudja Isten, hány szereplővel és soha sem hallottam hamis hangot. Borzasztó! S a hallgatóság: képtelenül erényes. Ez megkeserítette erényekben eltöltött életemet. Negy-öt hónap lefolyása után megbolondultam... el kellett távoznom... a pokolba mentem.

— Oh — mondá Anatole, a pompás pálinkától ittasan, — s mulatságos a pokol?

— Persze, hogy mulatságos — válaszolt a szellem — igen mulatságos, de ott sohasem lehet helyet kapni. Ig n jó ajánlataim voltak, s egy alantas rossz szellem helyére pályáztam, de a főnök határozottan kijelentette, hogy erre

gondolni sem lehet, mert a jelöltek száma igen nagy s mindenkinek kitűnő ajánlatai vannak. Ily módon a paradicsomból a zene által üzetteltem ki, a pokolból pedig azért, mert nem jutott hely számomra.

— És a tisztító-tűz? — kérdezte Anatole.

— Az már elavult intézmény, — válaszolt a szegény szellem. — Ezért tehát az gondoltam, hogy a leghelyesebb lesz, ha visszatérek a földre, és ebben a házban szállok meg, melyet a tolakodók ellen meg kell védenem. A legképtelenebb dolgokat követtem el, hogy nyugtom legyen. Egy csökönyös hölgy előtt halálfejjel és nagy fehér kendővel jelentem meg, rögtöni halálát okozva egy báorságával kérkedő orvos előtt láncokat csörgettem és tüzirást jelenttem meg a falakon. Ezek után betegenvitték el innét. Egy hidegvérű angol előtt eloltottam a lámpákat és önműködőleg kinyitottam az ajtókat, ha közeledet hozzájuk. A harmadik gyertyánál és az ötödik ajtónál már nem volt hidegvérű és nem maradt a házban. Egy fiatal leánynak, a ki zongorázott, a legocsmányabb dolgokat sugtam a fülébe és atyjának, egy öreg örnagynak alvás közben folytonosan lábát csipkedtem. Mind megszöktek! Ez persze csakis közönséges dolog. De a földolog, hogy elérjük célunkat! Végre pihenhetek és ma este mindezt elmondhatom önnek, kedves barátom, jóllehet egy kissé ittas állapotban van...

Anatole megsértődött.

— Legkevésbé sem!

— On művelt ember, ha kissé be is van kaptatva — mondá a szellem — és én csak azért meséltem mindezt önnek, hogy elmond-

TÁVIRATOK.

A berlini nunciatura kérdése.

Köln, április 8. A Köln Ztg. római tudósítója jelenti e hó 7-éről: Ugy értesülök, hogy mértékadó körökben egyáltalán nem gondolnak berlini nunciatura létesítésére. Néhány centumpárti vezető férfiúnak római tartózkodása csak a pápának való hódolatnak szólt.

Románia költségvetése.

Bukarest, április 8. A hivatalos lap közzéteszi az 1904—905-iki pénzügyi év költségvetési törvényét. A bevétel 234.947.218 frank, a kiadás 226.215.283 frank. Rendkívüli hitelekre 1.341.717 frank van előirányozva. A kiadások teljes összege tehát 227.557.000 frank, úgy, hogy a felesleg 7.390.218 frank.

Külföldi sztrájkok.

Amiens, április 8. A sztrájkolók be akartak hatolni néhány műhelybe, közben összeütköztek a rendőrséggel és egy rendőrbiztost összerugdaltak. A kivonuló lovasságot közápporral fogadták. Egy lovaskatonát megszurkáltak, egy sztrájkolót pedig egy ló rugott meg.

Lille, április 8. A gyapotfonók sztrájkja véget ért. A munkások 3 százalékos béremelésben részesülnek és a munkát hétfőn ismét megkezdik.

A pánszláv térítők pöre.

(A karlócai metropolita szerepe.)

Arad, április 8.

Mai számunkban ismertettük azt a pört, amelyben a máramarosszigeti törvényszék lesz hivatva itélni e hónap végefelé. Annak a görögkeleti térítő akciónak, mely olyan megdöbbentő sikerrel folyt a görög-katolikus rutének között, nemcsak vallásközi a jelentősége, s a bűnpör nemcsak a benne akur szereplő vallás elleni izgatás, a vallásháborítás vétségének révén nevezetes, hanem kivált ama politikai alap által, amely a felekezeti agitáció fellebbentett takarója alól kibontakozik. Eddigelé ugyanis az volt az általános nézet, hogy a felvidéki pánszláv és görög-keleti akció az Amerikából hazatért ugynevezett „muszkavezetők” műve.

hassa Pout barátjának, hogy miattam nem költözhetik házába.

— Nem igaz, — ordítá Anatole — te nem vagy szellem!

— Miért nem? — kérdezte a kisértet.

— Nem vagy szellem — magyarázta Anatole, aki már nagynehézen beszélt. A kisértetek... nem olyanok mint te, azok félelmet gerjesztők... és te... tőled nem félek!

— Mit, te nem félsz tőlem, te hülye? — kérdezte izgatottan a kisértet.

— Nem! Legkevésbé sem! De... semmi tettlegesség, ha szabad kérnem; te... sokat ittál!

— Ostoba fráter, — mormogta a szellem — ő épp oly ostoba, mint a többi; újból régi módszeremhez kell fordulnom! Hirtelen kisludtak a lámpák. Az öreg óriás nagyra nőtt, úgy, hogy kopasz feje a szoba tetőzetét érte el s óriási fogait viczorította. Szemei világió-toronyhoz hasonlítottak.

Anatole haja égnék meredt, teste görcsösen vonaglott s egy pillanatig mozdulni sem tudott. Majd megfulladt az ijedségtől. A kisértet utána nyújtotta jéghideg kezét. De ebben a pillanatban Anatole ijedten fölugrott, a kandeló sarkába vágódott, kificamította vállát, s mert ijedtségében nem ta'elta az ajtót, kiugrott az ablakon. Az utca kövezetére esett s eszméletlenül terült el.

— Lám, lám, — susogta az öreg ur szelleme, s régi képét vette föl — ily régi eszközkhöz kell folyamodnom. Bizony ez nyomorúságos dolog.

Olyan kivándorlók ezek, akiket egyházuktól az Egyesült Államokban elhódított a nagy apparátussal és orosz pénzzel dolgozó pánszláv propaganda.

Az izai pánszláv térítés miatt készülő nagy monstre-pörben szerepel először a görög keleti térítés és a vele összefüggő pánszláv izgatás kiinduló pontjául Karlóca és az oda való metropolita palotája.

Pleszka Maxim, a pör fővádlottja, a vizsgálat során ugyanis a következőket vallotta:

1902. év nyarán egy szerb egyházi könyv került a kezébe csak úgy véletlenül. Azt tanulmányozva, megismerte a görög-keleti vallás tanait és mivelhogy megkedvelte azokat, az 1903. év elején néhány hívével Karlócára utazott, ahol maga a metropolita látta el fölvilágosításokkal. Nevezetesen fölvilágosította arról, hogy a görög-keleti vallás jóval kisebb anyagi ternekkel jár és amellet, hogy olcsóbb, ez az egyetlen igazi vallás. Így győződtek meg ő és hívei arról, hogy a görög-keleti egyházhoz való tartozás anyagi előnyökkel jár. Ezért határozta el az áttéré i orozgalom megindítását, amiben több társa akadt. Megcsinálták már az előzetes szervezkedést, amikor a karlócai metropolitától 1903. tavaszán azt az értesítést kapták, hogy a budai szerb püspöktől fognak lelkészt kapni. Be is bizonyosodott, hogy Pleszka fent járt Bogdánovics Lucien budai szerb püspöknek. Eleinte csendben, titokban folyt a térítés. A görög katolikus híveket fölkeresték a lakásukon és rábeszéléssel, szelidebb nyomással, ha pedig ez nem használt, a hívek testi épsége és vagyona ellen való fenvegetéssel igyekeztek őket az áttérésre rávenni. Csak mikor a térítésnek ez a módja nem járt a kellő eredménnyel, léptek fel a nyilvánosság előtt is. Valóban hallatlan az a mód, ahogyan ez a görög-keleti térítés folyt. A „térítők” felhívást intéztek az utcákon, a tereken a görög-katolikus hívek csoportjaihoz, hogy térjenek át a görög-keleti vallásra. Es térítő beszédekkel ilyeneket mondtak:

„A katolikus vallás, az nem vallás, az nem tiszta, az meg van hamisítva. Akik nem térnek át, azok hitetlenek, a mennyországba nem jutnak be. A görög-katolikus templom nem szent hely, oda csak lovakat kell kötni, az istálló. A görög-katolikus papok, a püspökök és a római pápa hazudnak.”

Ezzel és ehhez hasonlókkal gyalázták a görög katolikus hívők vallását, lázítva őket egyházi hatóságaik ellen. De még ennél is tovább mentek és politikai lázító ígéretek is tettek nekik, izgatva őket Magyarország törvényes rendje ellen is. Azt mondták a többi között:

„Ha áttérnek a görög-keleti vallásra, akkor a hatalmas muszka cár lesz az ő főpapjuk, s akkor megszűnik a magyar törvény érvénye, magyar hatóságok uralma. Mert a muszka cár be fog jönni, a katolikusokat, a zsidókat és a magyar hatóságokat el fogja kergetni, elfoglalja a földeket és szétosztja a görög-keleti hívők közt. Aztán majd csatlakozni fognak Oroszországhoz és jobb életük lesz, mert adót, közterhet nem kell majd fizetni.”

Hárt az érthető, hogy az ilyen felhívásoknak volt is valamelyes eredménye, ami azonban a térítőket nem elégitette ki. Többet akartak s ezért a nyílt gyülekezetekben való lázítást valóságos terrorisztikus föllépéssel kapcsolták egybe. Terrorizáltak az utcán, a magánlakásokban, sőt a templomokban is. Aki nem akart áttérni a görög keleti vallásra, azt inzultálták.

Lázár Vasziy a templomban, szertartás közben odakiáltotta a lelkésznek:

— Hazudik!

Egy másik izgató ugyancsak az izai templomban szertartás alatt egy görög-katolikus hívőt úgy meglökött, hogy az hanyat esett.

Azokat, akik nem tértek át, állandóan zaklatták, gunynevekkel illették, s olyan gyűlö-

séget szítottak, hogy végül még a gyermekeket is gyalázkodásra tanították ki. Azután minden alkalommal megzavarták a görög-katolikusok istentiszteleteit. Pleszka Maxim egy misén azt kiáltotta a papnak és a hívőknek:

— A pápáért zsolttart ne olvassatok!

Egy más alkalommal gyalázták a görög-katolikusok oltári szentségét. Mindezekon kívül jelentősége lesz a pörben annak a körülménynek is, hogy a karlócai metropolita állítólagos térítő küldöttjének egy orosz tékép is volt a birtokában.

Az egész ügy kísérő körülményei és báttere rendkívül fontossá teszik ez a máramarosi tárgyalást. A vizsgálat ugyanis még nem derítette ki annak a részleteit, hogy Pleszka Maxim Vasziy a maga szántából-e, vagy mások ösztönzésére kezdte-e meg a térítést. Mert így ez a fanatikus buzgalommal folyt térítés szinte érthetetlen és alig hihető, hogy ekkora igyekezet ez egyszerű, földhözragadt emberek között csak merő hitbuzgalomból keletkezhessek. Majd a tárgyalásnak lesz a feladata, hogy ez irányban is kiderítse az igazságot és kivált Karlóca szerepét ebben a pánszláv propagandában megvilágosítsa.

Jegyzők országos gyűlése.

(Vita a fizetérendezéséről.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 8.

A Magyarországi községi és körjegyzők országos központi egylete ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott Pestmegye székházának dísztermében, a jegyzők élénk részvétele mellett. A gyűlésnek célja az volt, hogy az egylet állást foglaljon a jegyzők illetményeinek szabályozásáról szóló törvényjavaslat sérelmes intézkedései ellen.

A közgyűlést Kunze Imre elnök nyitotta meg hosszabb beszéddel, a melyben bőven foglalkozik a jelzett törvényjavaslattal.

Ami a javaslatban foglaltatik — ugymond — jó és helyes; régi vágyaink egy részének teljesülése, hosszú időközön át folytatott kitartó küzdelmeink eredménye és a közkormányzat részéről való elismerése annak a társadalmi osztálynak, melynek eddig a mellőztetés, a semmibevevés volt az osztályrésze. Elismerve azonban a törvényjavaslat kétségtelen érdemeit, kénytelenek vagyunk kijelenteni azt is, hogy nagy megnyugvására szolgált volna a jegyzői karnak, ha a törvényjavaslatban foglalt rendelkezések egy olyan javaslatnak képezték volna kiegészítő részét, mely a javadalom rendezésén és a segéderő szervezésén kívül kiterjeszkedhetett volna a mi jogkörünk, nyugdíjgyűnyünk, szolgálati viszonyaink, fegyelmi felelősségünk szabályozására is. Különösen nagy súlyt helyeztünk volna jogkörünk megállapítására és nyugdíjgyűnyünknek egységes alapon való rendezésére és állami kezelésbe vételére. Közjogi helyzetünknek a községi közigazgatás keretében való rendezetlensége miatt a községi ügyviteli szabályzatot helyesen megalkotni nem lehet, — nyugdíjgyűnyünk egységes alapon való rendezése nélkül pedig írott malaszt marad az a törvény, amely a jegyzők oklevelének országos érvényt biztosít. Igaz, hogy a törvényjavaslat indokolása jogkörünk és nyugdíjgyűnyünk rendezését szükségesnek tartja s a legsürgősebb törvényhozási feladatok közé sorozza, azonban a tapasztalás bizonyítja, hogy nem minden dolog függ egyedül a kormánytól és a legbiztosabb számításokat is megzavarja a törvényhozás hangulata.

Jelenti végül, hogy az elnökség nyomban a javaslat nyilvánosságra hozatala után eljár az illetékes tényezőknél, s bár mindenütt a

legnagyobb jóindulatot tapasztalta, kérésének ez idő szerint való teljesítését nem helyezheték kilátásba, az állambiztartás teherviselő képességére való hivatkozással.

Az éljenzéssel fogadott elnöki előterjesztések után Szegedy Albert köszönetet mond az elnöknek azért, hogy a jegyzők érdekeit mindig a szívében hordja, és gyors intézkedésével lehetővé tette azt, hogy a javaslat egynemely rendelkezését még módosítani lehet. A javaslatra áttérve, konstatálja, hogy a legnagyobb jóindulat nyilatkozik meg benne a jegyzők erkölcsi és anyagi érdekeinek orvoslása iránt. Indítványozza, hogy a közgyűlés háláját Tisza István gróf iránt, foglalják jegyzőkönyvbe. (Éljenzés.)

Ezután áttértek a törvényjavaslat tárgyalására. Morvay János pontonként felolvasta a törvényszakaszokat, hogy kiki megtehesse reá észrevételeit.

Az első pontnál Fodor Jenő azt kívánja, hogy precizirozzák a lakbér összegét arra az esetre, ha a jegyző természetbeni lakást nem kapna. Kiss Gyula azt panaszolja, hogy a javaslat nagyon mostohán bánik a segédjegyzőkkel. Ezer korona van megállapítva a számukra, és egyéb semmi. Indítványozza, hogy az emlékiratban 200 korona lakbért és 200 korona korpótlékot is kérjenek a számukra. Többek felszólalása után a közgyűlés abban állapodott meg, hogy a felhangzott kívánalmaknak kifejezést fog adni az emlékiratban.

A második szakasznál, amely a községi jegyzők fizetésének minimumát 1600 koronában állapítja meg, több oldalról az a kívánság hangzott fel, hogy a fizetési minimum 2000, sőt 2400 korona legyen. Szegedy Albert kifejti, hogy az 1600 korona minimális fizetés nem lehet ugyan ideálja a jegyzőknek, ámde az ország jelenlegi pénzügyi viszonyai hazafias kötelességgé teszik, hogy egyelőre ezzel az összeggel beérjék.

A közgyűlés a szakaszhoz hozzájárult.

A többi szakaszokat részint változatlanul, részint a választmány módosító javaslatával fogadta el a közgyűlés.

A sérelmeket emlékiratba foglalva, legközelebb nyújtják át a miniszterelnöknek.

A meggyilkolt menyasszony.

(Szerelmi dráma a fővárosban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 8.

A tegnap még titokzatosnak látszó szerelmi dráma ügyében a budapesti rendőrség ma teljesen felderítette a tényállást. Megállapították, hogy a leány Szilvási Flórika apatini születésű 22 éves, Szilvási János bajsai községi jegyző leánya.

A múlt esztendő március havában ismerkedett meg a leány Hatz Bélával, a kit az apja irnoknak alkalmazott. Az ismeretségből szerelem lett, a mit a fiatalok gondosan titkoltak. Ez év februárjában azután a leány megvallotta édes apjának, hogy szereti a fiatal irnokot, a mire Szilvási elcsapta Hatzot.

Hatz március elsején jött a fővárosba és pár nappal később megérkezett a leány is, aki nagynénjéhez, Klietsch Teréz kávécsarnoktulajdonosnőhöz szállt a Muzeum-körut 7. szám alatt. Azóta többször találkoztak. Tegnap is megállapodtak abban, hogy a legény lakásán találkoznak. A leány nem volt elkészülve a tragédiára, a mit az is bizonyít, hogy hét órára megigértte a visszaérkezését.

Szilvási Flórika öt évvel ezelőtt a nővérével Mariskával jött fel először a fővárosba nagynénjéhez Klietsch Terézhez, a kinek a kávé-

mérésébe akkoriban egyetemi hallgatók jártak, a kik a szép szőke leányokat rajongással vették körül. A vidéki leányokat valóságos ünnepekké és ezek hamarosan annyira hozzászoktak a nagyvárosi élethez, hogy nem tudtak megválni tőle. Ha hazamentek is pár hónapra, újból visszatértek Klietsch Terézhez, a ki bálakba, hangversenyekbe vitte a leányokat, úgy hogy azok csakhamar az aranyifjúság ünnepeit kedvencei lettek. Két évvel ezelőtt Seitz Imre fővárosi ügyvéd megszerette Mariskát és feleségül vette. Flórika itt maradt még az elmúlt év márciusáig és akkor visszatért apjához, a kit ebben az időben Apatinból áthelyeztek Bajsára. A leány itt szeretett bele Hatzba, de nagynénje meghívására már áprilisban visszatért a fővárosba.

Itt megismerkedett Nárai Albert mérnökkel, aki nagynénjétől megkérte a leány kezét. Flórika nem mert ellenkezni, mert akkor kiderült volna Hatzsal való szerelme. Eljegyeztette tehát magát a mérnökkel és körülbelül egy évig járt jegyben. Ezalatt az idő alatt folyton levelezésben állott Hatz Bélával. Minden levelében rajongó szeretettel szól a legényhez, „egyetlen mindenemnek,” „drága édes apuskámnak” szólítva a fiatal embert.

Ez év márciusában már nem bírta tovább a szerelmes epekedést, haza utazott édes apjához, ahol bevallotta Hatzsal való szerelmét. Ekkor az apa elkergette a fiatal irnokot, aki után a leány vissza utazott a fővárosba és tovább is fenntartotta a vele való érintkezést.

Egy alkalommal, a múlt hónap végén Hatzot elvitte nagynénje kávémérésébe, ott bemutatatta és a nagynénjét akarta megnyerni arra, hogy segítse elő egybekelésüket. Természetesen ez nem sikerült és Klietsch Teréz megtiltotta, hogy a legény a kávémérésébe betegyje a lábát. Uglátszik, hogy ez a reménytelenség érlelte meg a fiatal emberben a borzalmas tragédia tervét.

Szilvási János, a szerelmi dráma áldozatának édesatyja vagyonos bácskai birtokos. Előbb Apatinban volt községi jegyző. A boldogtalan ember ma érkezett meg a fővárosba és a törvényszéki orvostani intézetben megtekintette leányának összeroncsolt holttestét. A rendőrség valószínűleg mellőzi a halottak felboncolását és akkor a temetést vasárnap tartják meg. A rendőri sajtóiroda az esetről a következőket jelenti:

A dohány-utca 16. sz. a házban tegnap történt szerelmi drámára vonatkozólag a rendőrség az ismeretlennek jelzett nő kilétét Szilvási Flóra apatini születésű 22 éves háztartásbeli személyében állapította meg. Atyja Szilvási János községi jegyző, akinek az irodájában Bajsán Hatz Béla irnokoskodott. Akkor ismerkedett meg a leánnyal.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: Takarodó, dráma. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: A tavasz, operetta. Este: A Takarodó, dráma. (Páros bérlet.)

Takarodó.

(Beyerlein 4 felvonásos drámája. Bemutatták az aradi Nemzeti Színházban 1904. április 8-án.)

Jóval a „Monna Vanna” előtt, azóta pedig egyáltalában nem termelt szenzációsabb művet a dráma-irodalom Beyerlein Takarodójánál. Jóval a Monna Vanna előtt s azóta egyáltalában nem adtak elő érdekesebb, az emberi indulatok és erkölcsök szempontjából problematikusabb drámai munkát a „Takarodó”-nál. Ez a két darab — bár tendenciájukra nézve mértőföldnyi messze vannak egymástól — még abban is hasonlatosak, hogy mindkettő exotikus

emberi gondolkodáson épül föl s mindkettő egyazon eszközt, egyazon fegyvert használ a tartalma, a tendenciája különlegességének eltakarására, általánosítására. A „Monna Vannát,” aki csak látta, mindenki lekötött figyelemmel nézte, úgy beszéltek, úgy cselekedtek benne Vanna, Prinzivalle és társai, hogy mindenkinek csal utólag jutott eszébe (ha ugyan egyáltalában eszébe jutott) gondolkozni afölött: vajjon természetes-e, vajjon következetes-e mindaz, ami abban a darabban történt? Ott a színházban a leggondolkozóbb ember is úgy érezte, hogy másképp nem is lehet tenni, mint ahogy Maeterlinck rendelkezett az alakjai elhátározásával, érzéseivel, sorsával. Tudniillik az a darab is úgy van megírva, olyan raffinált a cselekményeinek elosztása, egymásutánja, hogy csak érdekel, érdekel és mindig csak érdekel és izgat, de egy percnyi szünetet nem enged higgadtan gondolkozni, nehogy azalatt valaki arra a fölfedezésre jusson, hogy azoknak az embereknek a szenvedélyei többé-kevésbé hamisak.

Egészen így a Takarodó is. Ez a dráma mindenáron azt akarja bemutatni, hogy a német hadseregben az ugynevezett „szellem”, tehát a becsületérzés és a tisztesség csak máz; parádémaszk, amely lelketlenséget, osztálygörgőt s más ilyen féle lelki becsületlenségeket és piszkokat főd. Lehet, hogy igaza van ebben Beyerleinnek, sőt bizonyosan igaza van, merőnk állítani, hogy ez a maszk internacionális és ez a leleplezési pech csak azért érte épen a Vilmos császár hadseregét, mert a dráma írója németország és véletlenül nem máshova való ember. Csakhogy... csakhogy hiba van. Az a baj ugyanis, hogy ebben a darabban nem a német katonák teszik magukat gyenge jelleműkké, erkölcsileg és lelkileg gyávákká, hanem Beyerlein, a szerző. No már pedig ez igazságtalanság. Mert mi tett körül forog a darab cselekménye? Akörül, hogy egy fiatal, fess hadnagy letört egy fehér liliomot, letörte s a földön hagyta, nem emelte föl magához. Nem a virág kellett neki, csak letörni akarta a virágot. Hát ez lelki gyilkosság, emberölés vagy még ennél is több, nincs rá szó, minél fehérebb volt a liliom, annál inkább nincs, — de csak nem állítja senki és Beyerlein sem akarhatja elhítenni velünk, hogy az ilyen eljárások a német tiszték privilégiumai? Csak nem evvel akarja leleplezni előttünk a német hadsereg szellemét? Van-e hadsereg, de van-e polgári osztály, amelyben ilyen dolgok meg nem esnek? Ma több van, mint tegnap volt. A német hadseregi szellem csak akkor lenne a szemünkben alávaló, ha az ilyen cselekedetek büntetlensége volna pellengére állítva a darabban. De evvel már nem törődik a „Takarodó”, ez már túl van a négy fölvonásán. Ellenben látunk egy egyénileg gyáva, jellemtelen tisztet, egy ép érzésű, erős, becsületes eszű közkatont s egy bornirt, elferdült gondolkodású apát, aki őrmester. Ezek egyéni tulajdonságok, semmi közük tehát a német hadsereghez, csak a „Takarodó” szerzőjének van köze hozzájuk, mert ő írta meg azokat olyanoknak, amilyenek. Ezért mert Beyerlein katoná-uniformisba öltöztette őket s nem fináncruhába, vagy közönséges civil öltözékbe, pusztán ezért, csak ezért, igazságtalanság, de lehetetlenség is a német hadsereget belekeverni s odadobni a Bilse- és Beyerlein-féle szenzáció légkörébe.

Hol van azonban szemfényvesztés? Könyvű ezt is megtalálni annak, aki nem csak érezve, de gondolkozva is nézi a darabot. A szemfényvesztés a dráma technikájában van. Ugy van ez megírva, mint a „Monna Vanna,”

érdekesnek, rendkívül érdekesnek, a cselekmények, a helyzetek raffinált beállítása nem enged időt a gondolkodásra, mert csak azt látjuk, ami történik és azt tessék, hogy mi fog történni, de nem érünk rá észrevenni azt, hogyan történik mindaz, ami történik. Aki azonban — mondjuk olvasásból — ismeri a darabot, akit tehát nem izgatnak a bekövetkező események, az ráér meglátni, hogy emberekkel, egyes emberekkel van dolga, akik a Beyerlein kedvéért legtöbbször fonákul cselekednek, hogy végeredményül ott legyen az előre kifeszített vászonon a szenzációra színezett kép.

Ez az igazság a *Takarodó* ról az egyik oldalon, az érdemi oldalon. A másikon azonban szintén áll egy ép ekkora, de még ennél is nagyobb igazság: az, hogy a „Takarodó” erős, hatalmas konstrukciójú színpadi munka, iszonyu dráma, és mint színpadi munka tényleg nagyszabású dolog. Dráma, ennek az irodalmi fajnak abból a rendkívül művelt genréjéből, amelyet csak ma irnak. Nagy hatásokra hivatottsága melleit szép is, vagy legalább bővelkedik gyönyörű jelenetekben. A második felvonás például egymagában, önállóan is remek. Az a néhány jelenet, amelyen keresztül a hadnagy a leányt várja, a találkozásuk és beszélgetésük, mind felsőes dolog. Legalább felsőes ügy, ahogy Aranyossy Janka és Ternyei játszották.

A darabban egyetlen női szerep van s ezt játszotta Aranyossy Janka. Azt hiszem, nem is játszhatta volna más, vagy nem játszhatta volna úgy, mint ahogy ő meg játszotta. Minden felvonásban más-más az a lány, akit személyesít, s mindegyike annak a négyféle lelkiállapotnak, amelyivel a négy felvonásban megjelent, egy-egy művészeti tanulmány volt. A második felvonásbeli szerelmes lány olyan magasan áll az ilyenfajta színpadi alakítások fölött, hogy szinte különlegesnek nevezhető. Telve van egyéniséggel, amely a legművészebb utakon jár. Ternyei, a partnere, a könnyű véru hadnagy szerepében méltó volt szerelmeéhez s ez a legnagyobb dicsőrete a játéknak. Fess volt, mikor a bíróság előtt megjelent s a valószínű-jelenete itt, a lehető legjobb volt. Békés Gyula játszotta az őrmestert, avval a mély művészi értelemmel, amely Békés Gyulának minden szavát, mozdulatát jellemzi. Megszoktuk őt csak így látni játszani, meglepőt hát nem mondhatunk az alakításáról. Arkossy ma drámai színész volt, csodálatraméltóan jó, Bónis, Ligeti és a többiek nemkülönben.

Érdekes darab, szép előadás: élvezetes színházi est. Ezekhez taps, szokatlanul sok taps s ki van a mai előadás kritikája. (a.)

* Színészet Lippán. Szilágyi Dezső színtársulata működik husvét óta Lippán, az ottani magyar közönség nagy pártolása mellett. Színre került eddig: Bob herceg, Egyenlőség, Lili, Getto és Csokon szerzett válogény.

* Pör egy szerződés körül. Szarvasi Ilonát, akinek nagyváradi bemutatkozása balsikerrel végződött, Somogyi Károly elbocsátotta a társulat kötelékéből, illetve egy évre kötött szerződését felbontotta arra való hivatkozással, hogy a nagyváradi közönség igényeinek nem felelt meg. Szarvasi Ilona nem nyugodott bele az igazgató ezen határozatába, hanem perelt Somogyi Károlyt azon az alapon, hogy az ő képességeiről Somogyinak személyesen kellett volna meggyőződést szerezni, mielőtt a nagyváradi társulathoz szerződött. Hogy Somogyi Károly ezt a köteleességét elmulasztotta, annak ő nem vallhatja kárát.

* A Zenélő Magyarország, zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent tizenegyedik évfolyam hetedik füzeté az „Endre lovag” című énekes daljátéknak legszebb számait hozza, mely a Sziklay Kornél igazgatósága alatt álló „Kis Színház” zajos tetszés mellett színre került állandó mű-

sor darabja. A zeneszámok: I. Endre lovag szere-nádja. II. Endre és Erzsébet duettje. III. Bence apród indulója, melyek közül az utolsó szám máris nagy népszerűségnek örvend. Hasonló gazdag tartalommal jelenik meg a közkezdelt zeneműfolyóirat minden egyes füzeté, úgy hogy előfizetői az érdemesebb zeneműveket, melyek az évforgása alatt megjelennek, a havonta kétszer megjelenő füzetekben kapják, míg nem előfizetők e jelen szám tartalmát is külön lenyomatban csak 3 koronáért szerezhetik meg. Előfizetési ára egész évre 24 füzetre 12 kor., fél-évre 6 kor., negyedévre 6 füzetre 3 korona. Előfizethetni az e számmal meginduló II. évfolyamára valamint az előző évfolyamokra is a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapesten, VIII. József-körút 22—24. szám alatt, hol egyúttal minden nyomtatásban megjelent zenemű a legolcsóbban megrendelhető.

A hegyaljai motoros.

(A közlekedésügyi-bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 8.

Arad város közlekedésügyi bizottsága ma délután foglalkozott az arad-hegyaljai motoros sok port felvert ügyével. Tudvalevő, hogy a február havi közgyűlés Barabás Béla dr. indítványára kimondta, hogy a hegyaljai motorostól nem tagadja meg sem erkölcsi, sem anyagi hozzájárulását; de mielőtt érdemben határozná afölött, hogy jegyez-e egyáltalában részvényt, megvizsgáltatja a szakértőkkel kiegészített közlekedésügyi bizottsággal, hogy vajjon reális alapokon nyugszik-e a kiépítendő vasut költségvetése? A motoros engedményesei ezeket a költségvetéseket és a terveket csak nemrég mutatták be a bizottságnak, amely ennél fogva csak most jutott hozzá, hogy azokat tárgyalja. A tervekkel és a költségvetéssel kapcsolatosan az engedményesek egy újabb alapokon fekvő kérvényt is nyújtottak be a városhoz. A közlekedésügyi bizottság mai ülésén, átelve azt a köztölt utasítást, melyet a közgyűléstől kapott, ennek az új kérelemnek a tárgyalásába bocsájtkozott, anélkül, hogy a költségvetéseket átvizsgálta volna. Így tehát az ehavi közgyűlés ismét a sötétben fog tapogatózni, mert hiszen a közlekedésügyi bizottság mindent meglett, csupán azt nem, amit reá-biztak: hogy tudniillik a tervek és a költségvetés reális voltát megvizsgálja.

Az ülésről részletes tudósításunk a következő:

(Az új kérvény.)

Varjassy Lajos helyettes polgármester megnyitja az ülést, és ismerteti az előzményeket. Felolvassa ezután a motorosvasut engedményeseinek új kérvényét, amelynek lényegesebb pontjai a következők:

1. Járuljon hozzá a város a vasut kiépítéséhez 50,000 koronával, illetve jegyezzen ezen összeg erejéig 500 darab 100 korona névértékű törzsrészvényt.

2. Azon utcaterületet, amely a vasutnak a Radnai-úton, a Tehén-úton és az Erzsébet királynő körúton egészen az Oravetz-féle fátalep mögé való elvezetéséhez szükséges, engedje át díjtalanul a város.

3. Jelentse ki elvileg a város, hogy azon, mintegy 1000 négyszögméternyi területet, amelyre befutó remis és javító műhely létesítéséhez szükséges van, s amelynek kijelölését az engedményesek az Oravetz-féle fátalep mögött kérik, adja el a város örökön a részvénytársaságnak a hasonló telkekért szokásos vételárban.

Ezzel szemben a vasutvállalat a következő „előnyöket” nyújtja:

a) Ha a város kívánja, a részvénytársaság az ötvenezer korona törzsrészvényre a teljes névértékű összeget ötven évi, öt százalékos annuitási törlesztés mellett kölcsönadja.

b) Az ötvenezer korona törzsrészvényen felül a vállalat 250 darab, tehát huszonezezer korona névértékű elsőbbségi részvényt is a

város rendelkezésére bocsájt, egyenként 80 korona névértékkel, átvételi kötelezettség nélkül.

c) A város területén, a társulat költségén építendő vonalak tulajdonjogát a vállalat a vasut megnyitása napján átengedi a városnak. Ha azonban ez kormányhatóságilag nem hagyatnék jóvá, vagy ha a városi vonal építése a költségvetésből kormányhatóságilag töröltetnék, akkor a vállalat díjtalanul biztosítja a város részére a városban épült saját vonalait használatát.

d) A társulat minden bejövő személy után két fillér kövezetvámot fizet a városnak, úgy azonban, hogy legalább évi 3000 koronát garantál.

e) A vonalak együttes használata úgy történék, hogy a város köteles lenne a saját kocsijai menetrendjét a motoros közlekedés menetrendjéhez alkalmazkodva megállapítani.

(A közgyűlés határozat ellen.)

Ezután a vállalat által bemutatott költségvetés felolvasására került a sor. Mielőtt azonban ez megtörtént volna, hosszas vita indult meg.

Hegedűs László: Miután valósággal abszurdum, hogy ezt a terjedelmes és számtalan adatból álló költségvetést egyszeri hallásra bárki is megbírálhassa a realitás szempontjából, — miután pedig a bizottságnak a közgyűlés határozatából éppen ez a feladata, — azt az indítványt teszi, hogy a költségvetést komoly és részletes tárgyalás céljából adják ki az e célra megalakítandó albizottságnak.

Ifj. Nachtnebel Odön szerint az új kérvény felvételei feleslegessé teszik a költségvetés tárgyalását.

Szathmáry János: A költségvetés alapos tanulmányozása nélkül nem lehet a megbízhatóságáról még csak beszélni sem. Pártolja a Hegedűs indítványát.

Korbuly József úgy találja, hogy a motoros-társaság mostani ajánlata határozottan előnyös a városra nézve. A bizottságnak a költségvetés átvizsgálásával legfeljebb az a célja lehetne, hogy tutorságot gyakoroljon a vállalat felett, nehogy az építési vállalkozók becsapják az engedményeseket. Epp ezért nem tartja szükségesnek a költségvetés tárgyalását; most csak arra nyilatkozzék a bizottság, hogy megfelelnek-e a vállalat által ajánlott előnyök a városnak? Azt hiszi, hogy igen.

Tenner Lajos: Nem találja olyan óriásiaknak ezeket az előnyöket. Minden, a város területén lefektetett sín eo ipso a városé, ez tehát nem rekompensáció az ötvenezer koronáért.

Szathmáry János: Ő, még ha el is ismeri a motoros szükséges voltát, akkor is szem előtt tartja, hogy mibe mehet bele a város. Az engedményesek főleg morális hozzájárulást akarnak, hogy ez alapon máshol találjanak a részvényekre aláírókat. A morális felelősség érzete mellett pedig úgy találja, hogy a vállalat ajánlata nem is előnyös, mert hiszen mit akarnak adni az engedményesek? A vonalat és a két filléres kövezetvámot. Mivel pedig a sín ugyanis a városé lenne, a kövezetvám pedig a motoros kiépítésével a két fillérek dacára is csökkenne, úgy hiszi, hogy a bizottság ez alapon nem egyeztetetheti össze a város érdekeit az engedményesekével. Ha emellett még a költségvetés is olyan, hogy a kamatozásra kilátás sincs, a város érdeke határozottan szenvedne.

Fetter Géza: Nem a kamatozás, hanem a forgalom emelése a fődolog. Ha a város a vállalat létesítéséhez még a fond perdu is hozzájárul, az így beálló napi 7 korona 50 filléres veszteséget a forgalom busásan behozza. Nem tartja a költségvetés átvizsgálását szükségesnek.

Nesnera Aladár: Az arad-csanádi vasutak mulkori ajánlatával hasonlítja össze a szobanforgó ajánlatot, és a mai esetet azonosnak tartja az akkorival. A motoros által a város alsó része fejlődni fog. Ha pedig az 50,000 korona után 3000 koronát, azaz hat százalékot garantálnak, felesleges a költségvetés további vizsgálata. Mindenben Fetterhez csatlakozik.

Hegedűs László felszólalása után

Varjassy Lajos szólal fel. Azt hiszi, hogy miután az ötvenezer koronát ugyanis a pénzügyi bizottság fogja megszavazni vagy még nem szavazni, tehát most kizárólag a közlekedésügyi szempontból elbírálandó kérdéseket tárgyalja a

bizottság. Ő főlegesennek tartja a költségvetés tárgyalását.

Domonkos Lajos hivatkozik arra, hogy a város már egy ízben sérelmeket szenvedett egy vállalkozó költségvetésének át nem vizsgálása miatt. A megvizsgálás mellett van.

Szathmáry János Nesnerával szemben azt bizonyítja, hogy az arad-csanádi vasutak mult-kori kérése egész más, az ajánlat jóval előnyösebb volt, mint a szóbanforgó. Ismét a bizottság figyelmébe ajánlja a Hegedüs indítványát.

Nesnera Aladár felszólalása után **Varjassy** Lajos felteszi szavazásra a kérdést, hogy vajjon elfogadja-e a bizottság a Hegedüs indítványát.

(Egy kis zavar.)

Miután a szavazás eredménye az lett, hogy öt igen öt nemmel állott szemben, **Varjassy** Lajos elnök szavazatával az indítvány ellen dönti el a határozatot.

Ezután a bizottság az albizottság kiküldése nélkül maga kezdte a költségvetést tárgyalni. Alig haladtak azonban egy-két pontig, Hegedüs László kifogásolta az egyik tételt. Az abban rejlő hibát csak adatai segítségével tudná kimutatni.

— Tárgyaljuk le a költségvetést! — biztatja a bizottságot **Varjassy** Lajos. Amire a bizottsági tag ur nem tud most nyilatkozni, arra majd nyilatkozik holnap!

Alig haladtak tovább, ismét okadatolatlanul talál egy pontot Hegedüs. Aztán egyet **Szathmáry**.

— Adjuk át az egész költségvetést Hegedüs bizottsági tag urnak, — mondja **Varjassy** Lajos. — Majd holnap délután ő nyilatkozik az egészre nézve. Addig áttanulmányozhatja.

— Ha ideje van! — veti ellen Hegedüs. — Az azonban nincsen.

Ilyen kapacitásokkal telik az idő mintegy husz percig. Akkor **Varjassy** Lajos azt indítványozta, hogy miután úgy sem tud senki nyilatkozni most rögtön a számadatokra, és miután holnapig senki sem tudja azokat áttanulmányozni, tehát mellőzzék teljesen a költségvetés tárgyalását. Ezt el is fogadják.

(Az ajánlat tárgyalása.)

Ezután áttértek az új kérvényben foglalt pontok tárgyalására.

Az első pont feletti határozást a pénzügyi bizottság hatáskörébe utalják. A második pontnál **Szathmáry** János azt kívánja, hogy az utcaterületek használatáért fizessen a vállalat évi ezer koronát. Ezt azonban nem fogadják el, hanem változatlanul magukévé teszik az engedélyesek kérését. A harmadik pontot változatlanul elfogadják.

Az engedélyesek kötelezettségeinél az a) pontot a pénzügyi bizottsághoz utasítják. A b. és c. pontokat elfogadják. A d. pontnál feltételül tűzik ki, hogy az engedélyesek ne három ezer, hanem évi négyezer korona követelvényt garantírozzanak. Végül elhatározzák, hogy a város sínpárján járó vonatok menetrendjét nem a motorosvasut menetrendjétől függőleg, hanem azzal együttesen állapítják meg.

Ezzel az ülés véget ért.

Jelen voltak **Varjassy** Lajos h. polgármester elnöke alatt: **Domonkos** Lajos, **Fetter** Géza, **Pényes** Dezső, **Hegedüs** László, **Korbuly** József, **Mayer** Miksa, ifj. **Nachtnébel** Ödön, **Nesnera** Aladár, **Péterfy** Antal, **Probst** Mihály, **Szathmáry** János, **Tenner** Lajos, továbbá az engedélyesek képviselőiben **Bop** Adolf berlini mérnök és **Kocsis** Lajos.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi polgári jótékony négyzet április hó 10 én, vasárnap d. u. 8 orakor a város háza tanácstermében tartja rendez évi közgyűlését.

Az orosz-japán háború.

(Oroszország bajai.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 8.

A harctérről még mindig nem érkezett semmi hír komoly összeütközésekről. Az ottani helyzet egyszerűen az, hogy a japánok folyvást szállítják a szárazföldre a csapatokat, erősítik a pozíciójukat a Jalu folyó mentén, — az oroszok pedig kinnal-bajjal hatolnak tovább kelet felé. Koreában egyre tarthatatlanabb az atyuska alattvalóinak helyzete, amit legjobban jellemez az, hogy az ottani orosz nagykövét elhagyta a követséget. Ehez még hozzájárul az a csekélység is, hogy az orosz alattvalók érkezettnek látják az alkalmat, mikor némi alkotmányos engedélyeket csikarhatnának ki, és így nap-nap után egyre nő az a titkos elégtelenség, amelyet a diákság felvilágosodott része szit a népben, és amely csupán alkalmat vár, hogy teljes erejével kitörjön. A lengyel hódoltság földjein pedig most termi meg virágait az a végtelenül zsarnoki elnyomás, amelyben a lengyelek orosz részről részesültek. Szóval bármely pillanatban kigyulhat a belzavarok tüze, amelynek elfojtását csak erős hatalmi eszközökkel lehet majd végbeinni. Miután pedig a haderő másoldalu elfoglaltsága nem engedi, hogy az esetleges lázadásokat vérbe fojthassák, alighanem ez az állapot is a japánok javára esik. Az biztos, hogy vagy ott, vagy a saját országában kell engedelményeket adni a cárnak, ha nem akarja, hogy mindkét vonalon erős veszteségek érjék, amelyek vajmi könnyen megingathatják trónjának alapjait.

Mai értesüléseink a következők:

Szöul, április 8. Koreai részről eredő táviratok jelentik, hogy az oroszok a Tumen folyó mellett lévő határvárosok hat legnagyobbikát megszállták. A köncsungi koreai prefektus jelenti, hogy számos csapat vonult vissza Jönanphóból Andsuba úgy, hogy Jönanphóban csak 100 katona és néhány kereskedő van.

Péttervár, április 8. A hivatalos közlöny jelenti: A koreai orosz alattvalók, valamint a koreai követség és konzulátusok épületeit ideiglenesen Franciaország diplomáciai és konzuli képviselőire bízták, mert az orosz ügyvivő elutazott.

Péttervár, április 8. **Port-Arthurból** sürgönyzik: **Makarov** tengernagy napiparancsral bizottságot szervezett, a melynek az a célja, hogy adományokat gyűjtsön tengeri csatában elesett bajtársak családjá javára.

London, április 8. **Port Arturból** jelentik: A „**Perezet**“ orosz páncélos hajó tegnap éjjel japán hadihajókat figyelt meg. A hajók az öböl felé iparkodnak.

London, április 8. A „**Perezet**“ páncélos parancsnoka jelenti, hogy éjjel után a japán hadihajók támadó mozgalmat tettek és ha lőtávolba érnek, bizonyosan megindítják a tüzelést, s azt hiszik, hogy ez a támadás csak foglalkoztatás a japán gyalogság partraszállításának védelmére.

London, április 8. Pekingből az a hír érkezik ide, hogy Japán és Kína között kereskedelmi szerződés alapján kereskedelmi társaságot szerveznek Pekingbe a japán áruk berak-tározására.

Szebasztopol, ápr. 8. E hó 8 én kihirdették, hogy a haditengerészet tartalékos tisztjeit mozgósítják.

London, április 8. A japánok emberfeletti erővel erősítik pozíciójukat a Jalu folyó déli partján.

Krakó, április 8. Orosz Lengyelországban mind jobban erősödik az orosz-ellenes hangulat, a mi a hatóság emberei közt nagy aggodalmat kelt.

London április 8. Hivatalos jelentés szerint a **Varjag** hajó legénységéből 28 százalék életét vesztette, 48 százalék pedig megsebesült. A sebesültek elszállítása teljesen lehetetlen volt, mert a japánok minden betegszállítót lelőttek.

Péttervár, április 8. Ide érkezett magántáviratok szerint az orosz hajóraj kifutott a port-arthuri kikötőből és most a **Sárga tengeren** cirkál.

Berlin, április 8. Ma az egész városban az az ismeretlen forrásból eredő hír volt elterjedve, hogy az oroszok és a japánok között hatalmas szárazföldi összeütközés történt. Ez a hír azonban eddig semmiféle megerősítést nem nyert.

MULATSÁGOK.

(=) A mérnök-egyesület férfi estélye. Az aradi mérnök és építész-egylet, a mint azt már jeleztük, holnap, szombaton tartja meg férfi estélyét a Kass féle vendéglő külön helyiségében. A rendezőség fáradságot nem kimélt, hogy olyan szórakoztató programmal kedveskedhessen, a mely egy kedélyes est sikerét kétségtelenül biztosítani képes. Az estély esti 8-kor kezdődik és a rendezőség ez uton is kéri a t. tag urakat, hogy azon pontosan megjelenni szíveskedjenek.

A trónörökös és a politikája.

(Egy berlini lap cikke.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 8.

A berlini **Lokalanzeiger** ikerlapja, a **Der Tag** illusztrált mellékletén, a mely a felsőbb tizezreknek készül, cikket közöl a magyar korona várományosáról, **Ferenc Ferdinánd** királyi hercegről.

Az teszi főként érdekessé ezt a leírást, mert nem egyszerű, udvariaskodó jellemrajz, hanem a trónörökös politikai nézeteiről és külpolitikai irányáról is említést tesz, s olyasmit penget, mintha a trónörökösnek leendő uralkodása az Oroszországhoz való közeledést fogja jelenteni.

— **Ferenc Ferdinánd** főherceg — így írja ezt a nevezett forrás — mindenkor korrekt álláspontot foglal el azokban a differenciákban, a melyek két állam között felmerülnek. Főleg katonai nevelésben részesült, mert eredetileg nem ő volt a korona várományosa. És még ma is ez a szak az, a melylyel különös előszeretettel foglalkozik és ebben az irányban vállalt kötelezettségének nagy ügybuzgalommal felel meg. Mint a korona várományosát minden állami aktusról informálják, mindazáltal tüntetésszerűen távol tartja magát attól, hogy azokra bármiképpen is befolyást gyakoroljon, bár oda törekedik, hogy az egyes felmerült jelenségeket a legalaposabban megismerhesse. Csak akkor mond véleményt, ha őt erre ő felsége a király felszólítja és csodálatos, hogy felfogása ilyenkor a király véleményével teljesen összhang. Jellemének alapvonása, a mély és igaz vallásosság. Ebben az irányban alkotott véleményének tartózkodás nélkül ad kifejezést és talán ez az oka, hogy bizonyos körökben azt hirdetik róla, hogy reakcionárius és ultramontán. A trónörökös híve az 1867-iki kiegye-

zési műnek. A Németországgal való szövetség fenntartása mellett arra is törekedik, hogy Oroszországgal is jóbarátságban maradjunk. A mostani orosz cár személyéhez egyéni szimpátiák is fűzik, bár ezt az orosz-barátságot némely körben nem jó szemmel nézik is, nem tagadható, hogy mégis hasznossá válhat. Ez rövid vonásokban jellemzése annak a férfinak, a ki hivatott, hogy egykor nagybátyjának, a legalkotmányosabb fejedelemnek örökébe lépjen. Alkalma van, hogy jövőben elfoglalandó felelősségteljes állásának minden csínját binját megismerhesse és áldásává váljék egykoron népeinek is.

SPORT.

+ Az aradi országos tornaünnepély. A VII. országos tornaünnepély műszaki bizottsága által április hó 9-én d. e. 12 órakor a városi mérnöki hivatalban megtartandó gyűlésre a bizottsági tag urakat ezennel tisztelettel meghívom s megjelenésre fölkérem. Aradon, 1904. évi április 7-én. ifj. *Nachtnébel* Odön helyettes bizottsági elnök.

A miniszterelnök

Károlyi Tibor temetésén.

(A koporsó Aradmegyében.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 8.

Károlyi Tibor grófnak, a főrendiház volt elnökének végtisztessége az ország részvételének ünnepies lerovásával megy végbe holnap a mácsai családi sírboltban. A temetésen résztvesz az ország miniszterelnöke és a főrendiház elnöke; a gyászba borult család iránt pedig az első között a király fejezte ki mély, őszintérsvétét. — A holttest ma érkezett Aradmegyébe s holnap délben helyezik örök nyugovóra.

Károlyi Tibor gróf holtteste, a mint tudósítónk táviratozza, ma délután hat óra ötven perckor érkezett meg *Kurticsra*. A koporsó a gyorsvonathoz kapcsolt külön kocsiiban volt, a melyet a kurticsi állomáson lekapcsoltak. A koporsót vivő vagon éjjelen át a pályaudvaron, a síneken maradt, s az éjjelen át a temetkezési intézet hat embere fölváltva őrizte.

A koporsót hozó gyorsvonattal érkeztek *Kurticsra* *Károlyi* Gyula, *Imre* és *Antal* grófok, továbbá *Almássy* Dénes grófné, született *Károlyi* Gabriella grófnő, a kik még este Mácsára utaztak.

Holnap reggel fél hatkor a koporsót diszes gyászkocsira teszik s *Mácsára* viszik. A koporsót azonnal a sírboltba viszik, ahol elhelyezik. Délig a ravatal csarnokát megnyitják a közönségnek. A temetés déli tizenkét órakor lesz.

A temetésen részt vesz *Tisza* István gróf miniszterelnök is, aki holnap érkezik nejével a temetésre. A miniszterelnököt rokoni kötelek is fűzte *Károlyi* Tibor grófhoz; a grófnak elhunyt neje, szül. *Degenfeld* Emma grófnő, nővére volt, a miniszterelnök anyjának, a ki szintén *Degenfeld* leány. A *Tisza*-család többi tagjai közül *Tisza* Kálmán gróf Gesztről ma este a Nagyvárad felől jövő vonattal ideérkezett.

Holnapra várják *Desseoffy* Aurélné, szül. *Károlyi* Pálma grófnőt, aki nővére az elhunytak, valószínűleg megérkezik *Károlyi* István gróf is.

A főrendiház tíz tagu küldöttséggel vesz részt a temetésen, amelyet *Csáky* Albin gróf, a főrendiház elnöke fog vezetni.

A kormány még Abbáziában hatalmas, nemzeti színű szalagos babérkoszorút helyeztetett *Károlyi* Tibor gróf koporsójára, e fölirattal:

A magyar királyi kormány — gróf *Károlyi* Tibornak.

A koszoruk óriási számmal érkeznek Mácsára. A budapesti postahivatal értesítése folytán a kurticsi postahivatal nyolc szekeret kéretett Mácsára a koszorukat tartalmazó csomagok elszállítására.

A ravatalra Aradról a mai nap folyamán a következő felirású koszoruk mentek: *Kegyetele* jeléül — *Urbán* Iván, *Kegyetele* jeléül — *Vásárhelyi* Béla, Mély *kegyetele* és hálája jeléül — *Nachtnébel* Odön, *Kegyetele* jeléül — *Aradvármege* közönsége, *Kegyetele* jeléül díszelnökének — *Az aradi versenyegylet*, Mély tisztelete és hálája jeléül volt kegyes Urának és Jóltevőjének — *Balázs* Ferenc. Koszorut rendeltek meg: *Fábián* László nyug. főispán és családja, *Mikolay* Lajos és családja, az egyes uradalmak tisztartói és még számosan.

Gróf *Károlyi* Tibor halálának hírére az első között volt, kik Abbáziába siettek, *Kuranda* Emil udvari tanácsos, az *Adria* magyar királyi tengerhajózási részvénytársaság vezérigazgatója, aki a társaság elnöksége és igazgatósága nevében a *Károlyi* és *Almássy* grófi családoknak kifejezte részvétét. Az elhunyt, kinek ravatalára *Kuranda* vezérigazgató a társaság nevében koszorut helyezett, első eminencia volt az *Adrián*nak.

A gyászoló családhoz rendkívül nagy számmal érkeznek a részvétvívratok Mácsára, úgy, hogy a nagyváradai postai igazgatóságnak telefonon történt intézkedésére ma az aradi posta- és táviró hivataltól két alkalmazott ment kíséretül Mácsára.

A király nevében *König* báró, a kabinetiroda főnöke rendkívül megleghangu részvétvívratot intézett a *Károlyi*-családhoz. Ezenkívül a főuri világ legelőkelőbbjei ke-resték föl részvétnyilatkozatokkal a családot.

A temetési szertartást *Magyari* Pál aradszentmártoni római katolikus plébános fogja végezni.

A család által kiadott gyászjelentés így hangzik:

Nagykárolyi gróf *Károlyi* Gabriella férj. zsadányi és törökszentmiklósi gróf *Almássy* Dénesné, nagykárolyi gróf *Károlyi* Antal, nagykárolyi gróf *Károlyi* István, nagykárolyi gróf *Károlyi* Gyula, nagykárolyi gróf *Károlyi* Imre, nagykárolyi gróf *Károlyi* Pálma férj. cserneki és tarkói gróf *Desseoffy* Aurélné, zsadányi és törökszentmiklósi gróf *Almássy* Dénes, nagykárolyi gróf *Károlyi* Gyuláné, szül. nagykárolyi gróf *Károlyi* Melinda, nagykárolyi gróf *Károlyi* Imréné, szül. nagykárolyi gróf *Károlyi* Zsófia úgy a maguk, valamint gyermekeik és többi rokozai nevében megtört szívvel jelentik, hogy szeretett atyjuk, testvérük és apóruk nagykárolyi gróf *Károlyi* Tibor, a magyar főrendiház örökös jogon tagja és volt elnöke, valóságos belső titkos tanácsos, stb. élete 61-ik évében, a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után, a folyó évi április 5-én esti fél 7 órakor Abbáziában elhunyt. A megboldogultnak hűlt tetemei a rom. kath. szertartás szerint szombaton, folyó évi április 9-én déli 12 órakor fognak Mácsán újbol beszenteltetni s az ottani családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmiseáldozat kedden, folyó évi április 12-én, délelőtt 11 órakor fog Budapesten az egyetemi templomban, valamint az összes kegyuri templomokban a Mindennatonak bemutatatni.

A miniszterelnök, a mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi, nejével és gyermekével vesz részt a temetésen. Mácsáról valószínűleg Gesztre utazik, s csak hétfőn tér vissza a fővárosba.

József főherceg nagybeteg.

(A király látogatása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 8.

Mindenkit nagy szomorúsággal és megdöbbenéssel fog illetni a magyar földön az a hír, a melyet József főhercegről egy fiúmei távirat jelent. A főherceget súlyos betegség érte, úgy hogy a legkomolyabb veszedelemben forgott, a melyen azonban már túl van. A betegségről a következőket táviratozzák Fiuméből:

József főherceg az utóbbi időben súlyos betegség folytán halálos veszedelemben forgott. Annyira elgyengült, hogy nemcsak családja, de az orvosok is rémülettel látták erejének rohamos hanyatlását. Egyik aléltóságából a másikba esett, úgy, hogy már a katasztrófától lehetett tartani.

Betegségéről környezetén kívül senki se tudott; családja féltékenyen vigyázott arra, hogy a közönség és a sajtó valahogy tudomást ne szerezzen róla, mert a főherceg még lázas állapotában is gondosan olvasta az ujságokat.

A főherceg hozzátartozóin, az orvosokon és az ápolókon kívül még csak a király tudott a betegségről. A királynak saját kívánságára naponta távirati jelentést küldtek a főherceg állapotáról.

Mikor a felség, Abbáziába indulásakor, értesült arról, hogy József főherceg jobban van, ekkor határozta el, programján kívül, hogy a főherceget meglátogassa.

A főherceg állapotában egyébként lényeges javulás állott be, túl van a veszedelemben, a mit bizonyára országszerte örömmel fognak hírül venni.

HIREK.

— A király Budapesten. Bécsből táviratozzák: *György* angol herceg *Mary* velszi hercegnő társaságában e hó 19-én, királyunk látogatására Bécsbe érkezik. Tiszteletükre 20-án családi ebéd, 21-én díszelőadás lesz a Burgban, 22-én pedig déjeuner Schönbrunnban. Április 23-án a hercegi pár elutazik, másnap, április 24-én pedig a király több heti tartózkodásra Budapestre érkezik.

— Az abbáziai diplomatalálkozás. Abbáziából táviratozzák, hogy *Avarna* olasz nagykövet ma odaérkezett, és felkereste *Goluchowsky* Agenor gróf külügyminiszter. Az olasz külügyminiszter holnap érkezik meg Abbáziába. A mint Rómából jelentik, az ottani lapok csaknem kivétel nélkül *Goluchowsky* és *Tittoni* külügyminisztereknek Abbáziában való összejövételével foglalkoznak. A *Patria* írja: A találkozást az európai béke fentartása újabb zálogának és a nemzetközi politika új iránya jelének kell tekinteni. A *Messenger* azt hangsúlyozza, hogy a jelen pillanatban a miniszteri találkozásnak nagy fontossága van a Balkán félszigetre és a kereskedelmi szerződésekre. A *Fracassa* a találkozás főcéljának a kereskedelmi szerződéseket illetőleg való véleménycserének tartja. Más következtetéseket nem igen lehet vonni. Az *Essercito Italiano* kiemeli, hogy a találkozás a jelen nemzetközi politikai helyzet leglényege-

sebb eseményeinek egyike, mely mindenhol kellő behatást fog kelteni és emelni a béke fenntartásába vetett bizalmat. Együttal pedig bizonyította Ausztria-Magyarország és Olaszország belső viszonyának.

— **A spanyol exkirályné haldoklik.** Párisból táviratozzák: *Izabella* volt spanyol királyné *utolsó óráit éli.* A beteget ellátták a halotti szentségekkel.

— **Vizsgálat az államtitkár mandátuma ügyében.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A Kuria I. választási tanácsa ma délben hirdette ki határozatát a gróf *Serényi Béla*, kereskedelmi államtitkár mandátuma ellen beadott petíció fölött. A Kuria a petícióban fölhozottakra nézve *elrendelte a vizsgálatot*, s azzal a *kassai ítélőtáblát* bízta meg.

— **Merénylet a spanyol király ellen.** Londonból jelentik, hogy a Barcelonában felrobbant petárda ügye még mindig nincs teljesen tisztázva. Nagyon gyanús az, hogy a rendőrség *megtiltotta* a táviratoknak külföldre való küldését és hogy a nyilvános telefonállomásokat *elzárták a közönség elől.* Tegnap óta rendőrség cirkál Barcelona utcáin. Ezzel szemben Barcelonából azt jelentik, hogy a petárda szerdán este 9 órakor robbant föl a Ramba Boulevardon, hol a 19. sz. ház előtt volt elhelyezve. A petárda csak a nevezett ház belsejében okozott kárt. Az esetnek nincs nagy jelentősége, mert nem merényletről van szó. A petárdát elhelyező embernek egyetlen célja volt zavart előidézni. Megerősítést nyer az a hír, hogy két személy könnyen megsérült. Egy embert letartóztattak. A vizsgálatot folytatják. A bomba *dinamittal megtöltött csőből* állott. Érdekes, hogy a merénylet után következő nap a királyt a színházról kijövet a tömeg egyrésze *fütyökkel fogadta*, a mit a másik rész *„Éljen a király! Vesszen az anarchia!”* felkiáltásokkal ellensúlyozott. Verekedés keletkezett, a melyet a rendőrség csak nagy nehezen tudott lecsillapítani.

— **Megvesztegetéssel vádolt tőzsdetanácsos.** Budapestről táviratozzák: A tőzsde választmánya ma késő délután befejezte a tanúk kihallgatását annak a főjelentésnek ügyében, amelyet a legutóbbi tőzsdei választások alkalmával megválasztott *Herzmann Bertalan* tőzsdetag ellen beadtak, azzal vádolván őt, hogy a maga részére szavazatokat vásárolt volna. A tanúkihallgatások eredményéhez képest a választmány konstatálta, hogy a *Herzmann Bertalan* ellen emelt panasz *teljesen alaptalan*, miután senkit meg nem vesztegettek. Az eredményt a választmány a tőzsde tanácsa elé terjeszti azzal, hogy a további fegyelmi lépéseket szüntesse be, miután a választás *teljesen rendben* történt. A tárgyaláson annak egész lefolyása alatt részt vett dr. *Emich*, a tőzsde miniszteri biztosa is.

— **Szanatórium ünnep Aradon.** Az Aradon tervezett szanatórium-ünnep dolgában ma délután *Institúris Kálmán* polgármester táviratot kapott dr. *Lukács Györgytől*, Békésmegye és Hódmezővásárhely város főispánjától, amelyben a főispán tudatja, hogy elfoglaltsága miatt *szombaton nem jöhet Aradra.* Ennek folytán a tervezett értekezletet csak *vasárnap délelőtt 11 órakor* tartják meg a városháza tanácstermében. Erről a meghívottakat ezután is értesítjük.

— **A battonyai közjegyzőség.** A *Hász Sándor* halálával megüresedett battonyai közjegyzőségre most hirdette meg a pályázatot *Selávy János* újvidéki kir. közjegyző, a szegedi közjegyzői kamara elnöke.

— **A tanács az adóbehajtásról.** Az ex-lex megszűnéséről és az adóbehajtás megkezdéséről tegnap tett közzé hirdetést és figyelmezte-

tést a közönséghez a városi tanács. A hirdetés így szól:

Az 1904 ik évi IV. t. c. folyó április hó 1-én életbe lépven megszűnt az az akadály mely a közadók behajtását az 1903. évi május hó 1-ső napjától gátolta. Ennélfogva azok az adók és közadók módjára behajtandó tartozások, melyek költségvetés hiányában az 1903. évi II., III., IV. és az 1904. évi negyedében lettek volna esedékesek és ezideig befizetve nem lettek; folyó évi április hó 1-én váltak esedékessé és az ezt a napot követő 15-ik napig, a késedelemi kamatnak különben április hó 1-ső napjától való felszámításnak terhe alatt befizetendők. Azok az illetékek, melyekre nézve a fizetési meghagyás 1903. évi március hó 31-ike után lett kézbesítve és még ez ideig be nem fizetettek, 1904. évi április hó 1-ső napjától számított 30 nap alatt, a *késedelemi kamatnak ezen naptól való felszámításnak terhe alatt befizetendők.* Erről azon felhívással értesítjük Arad sz. kir. város közönségét, hogy úgy az 1903. évi április 30-ig, mint az azóta felszaporodott mindennemű közadótartozásait f. évi április hó 15 ig annál inkább kifizesse, mert ezen napon túl, nemcsak április 1-től számított késedelemi kamat lesz fizetendő, de 8 nap elteltével a behajtás érdekében az 1883. évi XLIV. t. c. 56 ik és következő szakaszai fognak alkalmazásba vétetni.

— **Botrány egy misén.** Eszékről táviratozzák: Az eszéki alsóvárosi katolikus plébánia-templom husvét hétfőjén példátlan botrány színhelye volt. *Ivanisevics Mátyás* káplán a reggeli misét teljesen részeg állapotban mondta, egy vig társaságban átmulatott éjszaka után. A templomot sok hívő felháborodással hagyta el, panaszt emelve *Firinger* plébánosnál. Azt kívánták, hogy a káplánt azonnal függeszték fel és helyezték el. *Ivanisevics Strossmayer* püspök kegyeltje, ki a káplán megrendszabályozását *megtagadja.* Ezért *Firinger* most *Vosák* címzetes püspökhöz fordult, tőle kérve a káplán eltávolítását, aki korhely életmódjával szégyent hoz az egyházra.

— **A szerencsétlenül járt urlovas.** Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy lovag *Benischko Ottó* főhadnagy, kinek Alagon történt balesetéről már tegnap hírt adtunk, még mindig eszméletlenül fekszik a vöröskereszt kórházban. Az egész éjszakát kínos vergődés között töltötte. Orvosai *egyáltalában nem bízának felépülésében*, mert agyrázkódása nagyon súlyos mérvű. Ha felépül is, egész életére *nyomorék marad.* Az orvosok ma délután konzultáltak a szerencsétlen fiatalember felett. *Benischko* lovag nőtlen ember, a krakói 12-ik dzsidas ezred főhadnagya, aki azonban tavaly óta a bécsi katonai Reitschulinstitut egyik vezetője volt. Tavaly kezdett versenyeken lovagolni, és kilenc lovaglása közül öt izben első helyre hozta be lovát. A szerencsétlen fiatalember iránt általános részvét nyilatkozik.

— **Egy gondnokság története.** A hivatalos lap hirdetései ötlött, ma egy érdekes aradi ember neve állott az ott böngészők szemébe. Az illető hirdetés így szól:

6651 GONDNOKSÁG, 1—1

17373/902. Az aradi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy *Avramov János* 24 éves, gör. kel., nőtlen, aradi illetőségű és lakos, siketnémát a mai napon kelt 17373/902. p. sz. ítéletével az 1877. évi XX. t. c. 28. §-ának b) pontja alapján gondnokság alá helyezte. Aradon a kir. törvényszék mint polgári bíróságnál.

Avramov Jánost nehéz annak nem ismernie, a ki pár éve Aradon van. Ott kezdődik az érdekes siketnéma története, hogy *Barth Lajos* az azóta Berlinbe származott aradi szabó őt magához vette inasnak. A szabóságot nem tanulta meg, de az összeköttetéseket, a melyeket az uri ruhák házhoz hordása révén szerzett,

igyekezett hasznosítani. O volt a városnak legálhatatosabb lumpfrátéré. Akárhányszor megesezt, hogy egyik-másik urat a lakásán félke-resett, s egy papírra azt vetette nagy, szarkalább betűkkel:

Az anyám meghalt a kórházban. Adjon egy koronát kölcsön, hogy koszorút vehessek neki.

A mialatt ezt leírta, fuldoklott a zokogástól, s a könyei hullottak. Az áldozatul szánt ur pedig megcsóválta a fejét, s azt írta le:

Hiszen az anyja már négy hét előtt is meghalt s akkor is vett koszorút.

Avramov János pedig méltatlankodva írta vissza, hogy: hova gondol, hiszen az a nagynénje volt! Ilyen és hasonló dolgok révén az egész város megismerte őt, a kit most a törvényszék gondnokság alá helyezett.

— **Halál a hivatalban.** *Szegvárdról* táviratozzák: *Székely Ferenc*, Tolnavármegye főlevéltárnoka, ma reggel 8 órakor hivatalában szívizület hűdés következtében hirtelen meghalt. Az elhunyt főlevéltárnok irodalmilag is működött: szerkesztette a megyei hivatalos lapot és helyettes szerkesztője volt a *Tolnavármegye* című politikai lapnak. Egyik nagy érdeme, hogy Tolnavármegye gazdag levéltárát rendezte. *Székely* csak 45 éves volt. Halálát neje és testvérei siratják.

— **Nagy fizetésképtelenség Bécsben.** Amint Bécsből táviratozzák, a *H. C. Hofmeister und Comp.* bécsi gépgyáros cég fizetésképtelenné lett. Passzívája 350,000 korona.

— **A körorvosok fizetésrendezése.** A magyar orvosszövetség tanácsa elhatározta legutóbb, hogy a községi és körorvosok fizetésrendezése tárgyán felterjesztést intéz a belügyminiszterhez. E felterjesztésben elsősorban hangsúlyozni fogja a fizetésrendezés szükségességét és méltányos voltát. Kérni fogja továbbá hogy a rosszabbul dotált községi és körorvosi állások állami kongruát kapjanak, mely összeg már a legközelebbi költségvetésbe volna beillesztendő. A felterjesztést az orvosszövetség megküldi valamennyi országgyűlési képviselőnek ama kérelemmel, hogy az abban foglaltakat felszólalás alakjában támogassák.

— **Szeszélyes április.** Néhány napja csak, hogy reánk köszöntött az április és máris egész gyűjteményét produkálta a legváltozatosabb időjárásnak. Az asszonyhoz szokták hasonlítani ezt a szeszélyes hónapot, pedig nem termett még olyan asszony, akin a szeszélyesség dolgában túl ne tenne ez a tavaszi hónap. Azaz, mit is mondunk, tavaszi hónap. Mindjárt úgy köszöntött be, hogy első napja ősz is, tél is lehetett, csak éppen tavasz nem. Volt azóta szép, napsugaras, borult, derült, esős, száraz és mindenféle idő, amilyent csak elképzelni lehet. De megtörténik az is, hogy egyetlen nap alatt változik meg tizszer-huszszer az idő. Szóval, április nem tagadja meg magát.

— **A mostoha testvér szerelme.** Orosházáról megrendítő szerelmi dráma részleteit jelentik táviratban: *Melega János* orosházi lisztkereskedő üzletében mint elárúsító volt alkalmazva a 17 éves szép *Bone Juliska* és annak mostoha bátyja, a 19 éves *Deák Ferenc*. A fiatal ember nagyon megszerette mostoha testvérét és folyton szerelmi ajánlatokkal üldözte a fiatal leányt, a ki nem hallgatta meg, mert másik mostoha bátyjába, a katonaviselt *Deák Istvánba* volt szerelmes. *Deák Ferenc* azonban ebbe nem tudott belenyugodni és elhatározta, hogy ha a leány az övé nem lesz, a bátyjás sem lesz, mert megölli. Tegnap végre is hajtott a sötét szándékát. Revolvert vásárolt és este 9 órakor ismét ostromolni kezdte a leányt, de mikor az hajthatatlan maradt, a fiu előrántotta a revolvért és e szavakkal:

— Ha enyém nem akarsz lenni, a Pistásé sem leszel, — a leányt *sziven lötte*, a ki egy jajszó nélkül *holtan* terült el a földön. A lövésre

berontott háziaknak nem sikerült a tetteit, ki maga ellen fordította a revolvert, tetteiben megakadályozni, a ki halálosan találva esett a leány mellé.

— **„Szabad házasság.”** Külföldön már nem egy példa van az ugynevezett szabad házasságra, amely az állam és az egyház hozzájárulása nélkül jött létre. A régi rómaiaknak volt annyi eszük, hogy az ilyen házasságot siettek elismerni, de a modern világban egyetlen törvényhozással sincs, mely szankcionálná a „szabad házasságot”. Az erős meggyőződésű embereket azonban a társadalmi előítélet sem tudja visszatartani a házasságnak ettől a nemcsak szabad, hanem a mi viszonyaink között merész formájától. Elysée Reclus, a világhírű tudós például leányait mind szabad házasság útján adta férjhez. Nemrég bejárta a lapokat az a hír, hogy egy dán egyetemi hallgató és kollégája, egy egyetemi hallgató szabad házasságra léptek. A kopenhágai „Politiken” című újság április 3-iki száma is ilyen esetről tesz említést. Egy Grönwall Augusztia nevű fiatal dán hölgy, aki nemrég Párisba utazott, megismerkedett egy Laner Henrik festővel. A minap szabad házasságra léptek, melyről a következő értesítést küldték barátaiknak és ismerőseiknek:

Ez uton tisztelettel értesítjük, hogy barátágot és házasságot kötöttünk, még pedig szabad formában, egyház és állam nélkül. Barátaink számára, akik bennünket becsülnék és tisztelnék, elég lesz a mi kölcsönös elhatározásunk. Az a meggyőződésünk, hogy a házasságot boldogsága nem a törvény kényszerén, hanem a kölcsönös szerelmen és tisztelősen alapul. Lemondunk mindazoknak az ismeretségéről, akik személyi becsülést a törvényen kívül nem ismernek.

Grönwall Augusztia.
Laner Henrik.

NB: Grönwall Augusztia asszony levélcíme: Grönwall-Laner Augusztia asszony.

Ehhez az értesítéshez mellékelve van egy irás, amelyben meg van írva, hogy a két házaspár vagyonközösségre is lépett.

— **Himlőoltás Aradon.** A himlőoltási időszak beállván, a közönség tájékoztatására a főorvosi hivatal a következőket közli: Az oltás e hó 10-én, vasárnap veszi kezdetét és tart ez év szeptember végéig. Minden vasárnap délután 3 órakor Tisch Mór dr. tb. főorvos az I. ső, kedden délután 4 órakor Prohászka László dr. a II. ik, csütörtök délután 4 órakor Brück Gyula dr. a III. ik orvosi kerületben fog oltani. Oltási helyiségül az I. ső kerületben Weitzer János-utcai fiúiskolának, a II. ik kerületben a Szent Péter-téri iskolának, a III. ik kerületben a Kaputcai iskolának egy-egy terme jelöltetett ki. A IV. ik gáji kerületben Hecht Adolf dr. kerületi orvos az eddigi helyiségben fogja az oltást végezni.

— **Sikkasztás egy szövetkezetben.** A múlt héten bejárta a napilapokat, hogy Hudachik János, a köpösdői fogyasztási szövetkezet vezetője harmincezer koronát sikkasztott és Amerikába szökött. Egy nappal később a lapok ezt megcáfolták. Most azonban, amint fővárosi tudósítónk táviratozza, kiderült, hogy Hudachik *tényleg sikkasztott* és meg is szökött. A cáfolatokat ő maga küldte a lapoknak. Érdekes volt bucsuja. Legjobb barátait, akiknek az utolsó napokban bevallotta, hogy sikkasztott, magához hívta s mialatt családja csomagolt, ő hajnalig mulatott barátaival. A sikkasztó Brémának vette útját.

— **Felébredt a koporsóban.** Rimaszombatból írják: A szomszéd Cserencsény községben tegnap feltűnést keltő esemény történt. Neumann Gyula odaválto lakos már a múlt nyár óta súlyos betegnek feküdt; gyógyíthatatlan szívbetegsége szenvedett és tegnapelőtt nagy kínok között meghalt. A tetemet zsidó szertartás szerint tették ravatalra és az emberek már a temetésre gyülekeztek. Egyszerre csak mozogni kezdett a koporsó fedele; a halottnak vélt Neumann felegyenesedett és szemrehányásokat tett hozzátartozói-

nak, hogy álmában zavarták. Neumannt újból ágyába vitték. A sajtóságos eset megvizsgálása céljából Rimaszombatból két orvos utazott Cserencsénybe.

— **Makacs öngyilkos.** Turóc-Szent-Mártonból írják: Spányik János, turóc-szent-mártoni szolgaembert másfél évvel ezelőtt nagynehezen vonszolták el a vonat kerekei alá. Tavaly ősszel ismét a vonat kerekei alá vetette magát, mely alkalommal súlyos sérüléseket szenvedett, kezének ujjait mind elveszítette, de kigyógyították és a napokban bocsátották ki a kórházból. Azonban a munkaképtelenné vált ember tegnap harmadszor is a vonat elé feküdt, mely végre darabokra ronsolta össze.

— **A radnai uti automobilszerencsétlenség.** Tegnap lapunkban ily cím alatt megjelent közleményünkre nézve helyreigazításul megjegyezzük, hogy folyó hó 7-én délután történt Radnai-uti baleset alkalmával megsebesültek közül senkit nem szállítottak a kórházba. A sebesültek kocsin visszamentek Glogovácra. Az automobil külömben Pop Vilmos magyarai szőlőbirtokosé volt.

— **Vonatok összeütközése.** Milanóból táviratozzák, hogy Treviglio állomás közelében egy személyvonat összeütközött egy teljes erővel haladó tehervonattal. Az óriási erővel történt karomból folytán *husz kocsi izzé-porrá szúródott* és a benne levő áruk elpusztultak. Emberéletben nem esett kár, bár többen súlyos sérüléseket szenvedtek. A kár egy negyed millió lira.

— **Megszökött szelhámos gróf.** Berlinből táviratozzák, hogy a rendőrség közölte levelet bocsátott ki gróf Potulicky Szaniszló ellen, aki néhány nap előtt temérdek adósság hátrahagyásával megszökött. A gróf furfangos módon károsított meg több berlini bankot. Csalásában a kezére járt a felesége, aki állítólag jóhiszeműen közvetítette a gróf üzelmeit. A rendőrség letartóztatta a grófnét, anyját és fivérét is.

— **Megszűnt akadály lenni a távolság.** Ezt fényesen igazolja ama körülmény, hogy a vidéki közönség postai érintkezés útján épp oly lelkiismeretes, gondos kiszolgálásra számíthat Porter Vilmos nagy áruházában Aradon, a Szabadság-téren, mintha csak bevásárlásait személyesen eszközölné, a legtávolabb vidékekről napon a beérkező rendelvények arról tanuskodnak, hogy mily erős a közönség bizalma Porter Vilmos népszerű vállalatához. Naponta jobban és jobban bebizonyul, hogy számtalan cikkekre nézve egyike a legkitűnőbb, legolcsóbb bevásárlási forrásoknak Porter Vilmos nagy áruháza Aradon a Szabadság-téren. A t. közönség szíves figyelmébe ajánljuk.

— **Házassági célból ismerkedni legbiztosabban lehet „Házasulandók Lapja” útján:** ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap útján ismeretséget szerezni, mely házasulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot férfiakról, különböző hozományú nőktől tartalmaz. Száma 40 filléért küldetik az „Országos Általános Pályázati Hírlap”-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokat. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 18. 326

— **Állásokat nyerni legbiztosabban csakis az „Országos Általános Pályázati Hírlap” útján lehet,** a mely az állástadókkal való közvetlen összeköttetése folytán leggyorsabban ad hirt, az összes betöltendő állásokról. Az állástadók is nagyjából e lap útján töltik be a megüresedett állásokat. Minden számban számos állami, közigazgatási magán-tisztviselői, gazdasági, hivatalos, pénzügyi, kereskedelmi, könyve-ő, üzletvezetői, orvosi stb. állás van a feltételek és teljes címek kiírásával. Ingyen melléklete a „Jegyesek és Házasulandók Lapja”, melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Előfizetés egy negyed évre 4 korona, egyes szám 40 fillér, mely bélyegben is küldhető. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 18. Képviselők fiókiadóhivatalok vezetésére, minden nagyobb vidéki városban kerestetnek. 321

— **Parketta tűkőrfényes lesz Vojtek és Weisz-féle parkett-viasz használatától.** 1 doboz 1 korona. 44

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A kadarkuti nábob bűnpöre.** Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy hozta meg a kuria Nagy Ákosnak, a híres kadarkuti birtokos-nábobnak bűnperében az ítéletet. Az ítélet nagy feltűnést keltett azzal, hogy a kuria *megváltoztatta a tábla felmentő ítéletét*, és Nagy Ákost öt rendbeli hamis tanúzásra való rábírási vétségében *bűnösnek mondván ki*, s ezért *egy évi fogházbüntetést*, valamint 1000 korona pénzbírságot mért reá. Elmarasztalta ezenkívül az összes bűnügyi költségek viselésében is.

§ **A tanítónő, a ki regényt irt.** Pár évvel ezelőtt Irgut Aranka kaáli tanítónő. A sors játéka címen regényt irt a *Hevesvármegyei Hírlapba*. A kaáli jegyzők magukra ismertek a regény két alakjában és sajtópört indítottak a tanítónő ellen, mely már az összes fórumokat megjárta. A kuria a pört az esküdtszék elé utasította. A vádlók azonban nem nyújtottak be új vádiratot s így a pestvidéki törvényszék a pört *beszüntette* s a költségek viselésében vádlókat marasztalta el.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 8.

Még mindig hideg van. A vegetáció melegebb időjárásat kíván.

Az üzletben igen csekély az élet. Inkább vonaglásnak nevezhető a csekély forgalmu hetivásár, melyre 800 mm. buza és 400 mm. tengerit hoztak be.

Jövő héten már a tengerit kellene vetni, de úgy látszik, ez most még elmarad szebb időjárásra.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, *korona* értékben:

Buza I-ső minőségű 7.20—7.40.

Buza közép 7.00—7.10.

Tengeri 4.70—4.75.

Rozs névleges jegyzés 5.70—5.80.

Arpa névleges jegyzés 5.00—5.10.

Zab névleges jegyzés 4.70—4.90.

Irányzat kellemesebb.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 8.

Delitőzsde. Buzakinálat mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Kedvező irányzat mellett 10,000 métermázsza került forgalomba, néhány fillérrel drágább árakon. Egyéb gabonanemek kedvezők. Időjárás boros.

Zárhat 12 órakor:

Buza áprilsra	8.10—8.11
Buza májusra	8.14—8.15
Buza októberre	8.—8.01
Rozs áprilsra	6.38—6.39
Rozs októberre	6.55—6.56
Zab áprilsra	5.36—5.37
Zab októberre	5.56—5.57
Tengeri májusra	5.17—5.17
Tengeri júliusra	5.25—5.26
Repece augusztusra	10.95—11.05

Zárhat 5 órakor:

Buza áprilsra	8.—8.01
Buza májusra	8.08—8.09
Buza októberre	8.—8.01
Rozs áprilsra	6.34—6.35
Rozs októberre	6.54—6.55
Zab áprilsra	5.34—5.35
Zab októberre	5.57—5.58
Tengeri májusra	5.17—5.18
Tengeri júliusra	5.27—5.28
Repece augusztusra	11.—11.10

Zárhat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	696.50
Magyar hitelrészvény	756.50
Leszámitolóbank részvény	457.—
Rima-Murányi vasmű részvény	485.50
Osztrák-magyar államvasutí részvény	634.—
Közuti vasut	571.50
Városi villamos vasut részvény	329.—

Szeszüzlet.

— Április 8. —

Mai jegyzékünk: Kész árú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított moslék 12:80—13— korona mmásanként.

NAPIREND.

Április 9. Szombat. Róm. kath. naptár: Dömötör vértanú. — Protestáns naptár: Dömötör vértanú. — Izraelita naptár: Sabbat, Sem. 1. P. — Görög-keleti naptár (március 27.): Matróna. — A nap két 5 óra 9 perccor, nyugszik 6 óra 23 perccor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekllyemúzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó, hűvös, sok helyütt csapadék.

Április 9. Az aradi mérnök- és építész egyesület férfi estélye (Kass külön terem.) — A VII. országos tornaünnepély műszaki bizottságának közgyűlése déli 12 órakor (Városház.) — A pénzügyi-bizottság ülése délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor.

CSARNOK.

A pillangó.

Irta: Rudyard Kipling.

(Folytatás.)

Nemsokára két pillangó lebbent a fa alá civakodva.

Suleiman ben-Daoud hallotta, amint az egyik így szólt a másikhoz: Csodálom, hogy így vakmerően mersz feleselni velem. — Nem tudod, hogy ha toppantok egyet Suleiman ben Daoudnak, az egész palotája és kerje nyomban elenyészik nagy mennydörgés közben?

És Suleiman ben Daoud azonnal elfelejtette mind a kilencszázkilencvenkilenc kellemetlen feleségét és úgy nevetett a pillangó kérdésén, hogy a kámforfa is megrázkodott bele. És ki nyújtotta az ujját és így szólt:

— Kis emberke, ide gyere!

A pillangó rettentően megijedt, de valahogyan mégis csak odarepült. Suleiman ben Daoud pedig lehajította a fejét és egészen halkán így sutogott:

— Ki, emberke jól tudod, hogy minden toppantásod egy fűszálat meg nem görbitene. Mért füllentesz hát ilyen keptelenül a feleséged előtt?

A pillangó ránézett Suleiman ben Daoudra és látta, hogy a legbölcsebb király szeme úgy csillog, mint a csillagok a téli fagyos éjszakán és mind a két szárnyával megemberelte magát és oldalvást fektette a fejét és így szólt:

— Oh király, légy örökéletű! A társam csakugyan a feleségem és te jól tudod, hogy milyenek az asszonyok.

És a pillangó visszaröppent a feleségéhez, aki izgatottan meglapult egy levél mögött és így szólt a férjéhez: Hallottam, mit mondtál! Maga Suleiman ben Daoud halotta, mit mondtál! — Hallotta! szólt a pillangó. — Persze, hogy hallotta. Akartam is, hogy meghallja, amit mondtam!

— És mit szólt hozzá? Oh, mit szólt hozzá?

— Hát, — szólt a pillangó méltóságosan legyezve magát, — magunk között legyen mondva, édesem — Lem is veszem zokon tőle, mert a palotája nagyon sok pénzbe kerülhetett és a narancsfái éppen éréfőiben vannak, — arra kért, hogy ne toppantsak és meg is ígértem neki, hogy nem teszem.

— Oh én drágám! szólt a pillangó felesége és egyszeriben egészen lecsillapodott. Suleiman ben-Daoud pedig olyan jóízűen nevetett a haszontalan kis pillangó orcátlanságán, hogy kicsordult a köny is a szeméből és végig folyt az arcán.

Balkis, a szépek szépe felállt a fa mögött, a piros liliomok között és mosolygott magában, mert végighallgatta az egész beszélgetést. Így tűnődött magában: „Ha okos leszek, megszabadíthatom az uramat ezeknek a civakodó király asszonyoknak a kellemetlenkedésétől!” — és kinyújtotta az ujját, ezt sugta oda a pillangó kis feleségének.

— Kis asszonyka, ide gyere!
Főreppent a pillangó felesége, nagyon megrettenve és megállt Balkis fehér kezén.

Balkis pedig lehajította hozzá szépséges fejét és így sutogott:

— Kis asszonyka, elhiszed, a mit az urad épp az imént mondott?

A pillangó felesége ránézett Balkisra és látta, hogy a szépséges királyné szeme úgy tűnődik, mint a csillagfény a mély tavak tükreben és mind a két szárnyával megemberelte magát és így szólt:

— Oh királyné, légy szeretetreméltó örökön örökké. Hiszen te jól tudod, milyenek a férfiak.

— Kicsi testvércém, — szólt Balkis, — teljesen igazad van. De ha legközelebb megint kérkedni fog, fogd a szavánál. Kérd, hogy toppantson és lásd mi történik. Ugy-e, hogy mi tudjuk, milyenek a férfiak? Nagyon elfogja szégyelni magát.

Visszaröppent a kis pillangó a férjéhez és öt perc múlva úgy összekaptak, amint még soha eddig.

— Ne felejtse el! — szólt a pillangó, — ne felejtse el, mi történik, ha egyet toppantok!

— Ennyit se hiszek neked, szólt a pillangó felesége. — Nagyon szeretném látni, mi történik. Hadd lássuk, toppants hát!

— Megígértem Suleiman ben-Daoudnak, hogy nem teszem, — szólt a pillangó, — és nem akarom megzegni szavam.

— Bátran megleheted — szólt a felesége. — Egy fűszálat meg nem görbitsz a toppantásoddal. Akarom, hogy toppants! Toppants hát! Rajta! Toppants!

Suleiman ben-Daoud, aki ott ült a kámforfa alatt, hallott minden szót és olyan jóízűen nevetett, ahogy még soha életében. E felejtette teljesen a királykisasszonyokat, elfelejtette azt az álatot, aki a tengerből jött: e felejtette a kérdését. Csak nevetett jókedvűen és Balkis a fa mögött szintén mosolygott, mert szíve szerelme olyan jókedvű volt.

Csakhamar visszatért a pillangó ilhelve, ki melegedve a kámforfa árnyékába és így szólt Suleimannak:

— Azt akarja a feleségem, hogy toppantsak! Látni akarja, mi fog történni. Oh Suleiman ben-Daoud! Te tudod, hogy semmit sem tehetek és a feleségem soha többé nem hiszi majd el egy szavam sem. Ki fog nevetni hát-ralévő napjaimban!

— Decezy is, kicsi testvércém, — szólt Suleiman ben Daoud, — soha többé nem fog téged kinevetni. — És megfordította ujján a gyűrűt — tisztára a kis pillangó kedvéért és nem azért, hogy kérkedjék és ime ne! — négy retentő ördög bujt elő a földből.

— Szolgák, — szólt Suleiman ben Daoud, — ha ez az ur itt az ujjamon (a szemtelen kis pillangó ült az ujján) bal felső lábával toppant, tüntessétek el a palotát és ezt a kertet mennydörgés köze ette. Ha pedig újra toppant, óvatosan tegyetek mindent a helyére.

— Most pedig kicsi testvércém, — szólt, — eredj vissza a feleségedhez és toppants a kedved szerint.

Visszaröppent a pillangó a feleségéhez, aki így kiáltott:

— Azt akarom, hogy toppants! Azt akarom! Toppants hát! Rajta! Toppants!

Ekkor a pillangó toppantott. Az ördögök felkapták a palotát és a kertet ezer mérföldnyi magasságra a levegőbe, dobták retentő mennydörgés hallatszott és minden olyan fekete lett egyszerre, mint a korom. A pillangó felesége ide oda libegett a sötétben és így kiabált:

— Oh jaj, jó leszek! Sajnálom, amit mondtam! Hozd vissza hamar a kertet, édes drága uram és én soha többé nem fogok feleselni veled!

A pillangó maga is csaknem annyira megremült, mint a felesége és Suleiman ben Daoud olyan jóízűen nevetett, hogy beletelt egy pár perc, amíg lélekzetet tudott venni, hogy oda-sughassa a pillangónak:

— Toppants még egyet, kicsi testvércém. Add vissza a palotát hatalmas varázsló.

Is toppantott újra és az ördögök ulajdon abban pillanatban letették újra a palotát és a kertet egy hársáig régi helyére. A nap leragyogott a narancsfák sötétzöld levelére; a szökőku-

tak vígan csobogtak piros egyiptomi liliomok között; a madarak tovább énekeltek és a pillangó felesége ott ült a kámforfa alatt féltelát dőlve, remegve igazgatta a szárnyait és így nyöszörgött:

— Oh jaj, jó leszek! Jó leszek!

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Április 7. —

Fehér Kereszt szálloda Adam György ügyvéd Temesvár. — Tormásy Alba és leánya magánzóne Temesvár. — Pollák Armin utazó Budapest. — Steubach Sándor utazó Bécs. — Wagner István kereskedő N. Károly. — Tóth Sándor jószágigazgató N. Károly. — Kovács Géza dr. ügyvéd N. Károly. — Gigi Ferenc utazó Bécs. — Lovag Toms Pál és neje százados Lemberg. — Marschalko Béla utazó Budapest. — Ottomósy Gyula birtokos neje Mezőhegyes. — Riesdorfer Lászlóné főfelügyelőné N. Banya. — Kismártoni Géza utazó Budapest. — Dénes Manó utazó Budapest. — Seiger Miksa utazó Budapest. — Wessel Miksa utazó Budapest.

Központi szálloda. Erlich Nándor utazó Budapest. — Berger Ferenc utazó Oderterg. — Schwartz Ernő mérnök Budapest. — Krausz Sándor utazó Budapest. — Hollender Samu birtokos Csermő. — Návay Lajos alispán Makó. — Csiky Tivadar szolgabíró Nagyhalmagy. — Taber Gyula utazó Budapest.

Nemzeti színház.

Bérlet 178. sz.

Páros.

Szombaton, 1904. évi április hó 9-én:

A takarodó.

Dráma 4 felvonásban. Irta: Bayerlein F. Fordította: Zboray Aladár.

SZERMELEK:

Volkhardt	Békés Gyula.	Lehdenburg	Bónis Lajos.
Klári	Aranyosy J.	Queiss	Győre Alajos.
Lauffen	Ternyei L.	Mihalek	Ligeti V.
Höwen	Márton M.	Hadbíró	Juhai József.
Helbig	Arkossy V.	Ordonanc	Juhász S.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

MEGHIVÓ.

Varga Miska

és 12 tagból álló

jeles zenekara

ma, szombaton, április hó 9-én

és holnap, vasárnap, április 10-én

a Központi Szálloda nagytermében

hangversenyt ad

a következő műsorrall:

1. „Magyar hadsereg“ induló.
2. „Magyar népdalok.“
3. „Bob herceg“ keringő.
4. „Kuruc dalok“, tárogaton előadja Oross István, zenekari tag.
5. „Fütyü kuplé.“
6. Kuruc dalok („Czinka Panna“), előadja Varga Miska zenekar vezető.
7. „Rákóczi-nyitány.“
8. „Magyar népdalok.“
9. „Primadonna kerülgő.“
10. „Losonczi végromlása.“ (Cigány Potpourri.)

Műsoron kívül újabb és régi magyar dalok.

Szabad bemenet. — Kezdete fél 9 órakor.

A nagyérdemű közönség b. látogatását kéri

Weisz Ignác,

vendéglős.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozóknak kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad az apró hirdetések felvételére a kiadóhivatal: József Köherczeg-ut 22. szám.

— Telefon szám: 154. —

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vasnapiaké kétszeres. — Cseledek kereső vagy cseledek ajánlkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 30-60 fillérről és 1 koronáért kaphatók lapunk elárulító helyein.

Nagymennyiségű Maculatura

eladó az Aradi nyomda Részv. Társaságnál.

Weitzer János toll.

Doboza
kor. 40 fill.

Nikkelezett aczélből 2258

Kapható: Ingusz I. és Fianál.
Telefon 517.

Egy előkelő

szegedi terménykereskedő özég (paprika, tarhonya, gyékény, zsiradék) képviselőt keres az aradi piac és vidéke részére. Tudakozódhatni helyben Schwarz József urnál a baromfi-hizlatási telepen. (Telephon 459.) 1135

Pénztárosnőnek,

vagy irodai alkalmaztatásra ajánlkozik két jó házból való intelligens leány. Czim a kiadóhivatalban. 1141

Házvezetőnőnek

ajánlkozik tisztességes jóra való középkorú nő, ki a háztartás minden ágában tökéletes jártassággal bír, s a felsőruha varrást is érti. Czim a kiadóhivatalban. 1142

158—1904. vég. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kispénzi kir. járásbíró 1903. évi V. 401/4 számú végzése következtében Lszaru György ügyvéd által képviselt Papp I. János javára, Mihucz Demeter ellen 188 kor. 24 fill. s járulékaik erejéig 1903. évi október hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 840 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobabútorok, lovak és kocsik nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kispénzi kir. járásbíró 1904. évi V. 401/4 számú végzése folytán 188 kor. 24 fill. tőkekövetelés, ennek 1901. évi január hó 1. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 59 kor. 42 fillérből álló már megál-

lapított költségek erejéig. Szintven leendő eszközlésére 1904. évi április hó 12-ik napjának délutáni 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

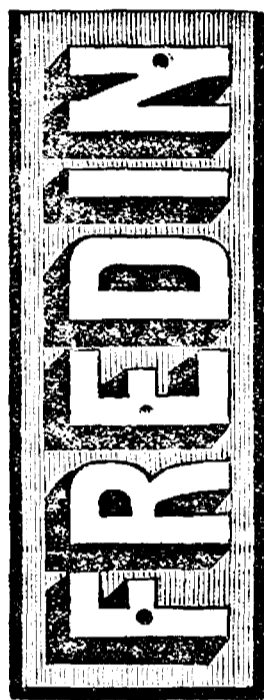
Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, úgy ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kispénz, 1904. évi márczius hó 25. napján.

Balassa Béla,
kir. bír. végrehajtó.

1147

Kérjen Selle és Kary-féle

a legjobb tisztítószert minden jobb cipőhöz sárga avagy fekete. Különösen ajánlatos Boxcalfs, Oscaria, Chevreaux és lakk-cipőkhöz!

Bécs, XII/1.

ALAPITTATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt. Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

ALAPITTATOTT 1890.

Kajhullás, hajmoly és fejkorpa ellen legbiztosabb szer a Kossuth-féle

„Tinctura Capillorum“

több ismert nevű orvos által kipróbálva és ajánlva

Egy eredeti üveg ára 2 kor. — Egy próba üveg ára 1 kor.

Kapható a készítőnél:

UDVARDI KOSSUTH PAL

gyógyszertárban Arad, Boros Béni-tér 15.

Kapható: Földea Kelemen, Vojtek Kálmán és Krebcs Géza urak gyógyszertárában.

500—1000

koronát kereshet

minden risikó nélkül, minden különös előképzettség nélkül havonként teljesen költségmentesen.

Tessék ajánlatot küldeni Konstant. Eisele névre Stuttgart Ludwíg-strasse 56. „E. 87“ jelige alatt. 590

Kossuth-utca 65. számú

ház

eladó.

Ugyanott egy 6 szobás lakás kiadó.

Értekezhetni dr. Somló Ármín ügyvéd irodájában. 1138

Tavasza

rendeljen cipőt

Seelinger M. Andor

mintaczipészetében 687

Arad, Szabadság-tér 4.

Alapított 1860. Telefon 213.

Uri

fehérneműeket

mérték után a legizlésebb kiviteiben készítik el.

Szines divat ingekben remek választékom van. 767

Münz I. Arad

uri divat-üzlete.

168—1904. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az Orczy-utca rigol kijavítási, továbbá a Dezső- és Török Gábor utcák vízlevezető árkaik kikövezési; a György-utcában kö-alapoz ut készítése; a Rákóczy-utcának a Hunyady- és Forray-utcák közötti részének aszfalttal leendő burkolási és a külvárosi utak kavicsolási munkálatainak elvállalása iránt folyó évi április hó 25-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: I. Az Orczy-utcai rigol kijavítása, továbbá a Dezső és Török Gábor-utcák vízlevezető árkaik kikövezése 1020 korona. II. A György-utcában kö-alapoz ut készítése 3024 korona. III. A Rákóczy utcának a Hunyady és Forray utcák közötti részének aszfalttal leendő burkolása 26116 kor. 95 fill. IV. Külvárosi utak kavicsolása 2600 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10% a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokkal.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1904. évi április hó 5-én tartott üléséből.

Kiadta:
Dr. Angel, s. k
aljegyző.

7277—1904.

Hirdetmény.

Az 1904. évi IV. t. cz. folyó április hó 1-én életbe lépén megszünt az az akadály, mely a közadók behajtását az 1903. évi május hó 1-ső napjától gátolta.

Ennélfogva azok az adók és közadók módjára behajtandó tartozások, melyek költségvetés hiányában az 1903. évi II., III., IV. és az 1904. évi negyedében lettek volna esedékesek és ezideig befizetve nem lettek; folyó évi április hó 1-én váltak esedékesek és az ezt a napot követő 15-ik napig, a késedelmi kamatnak különben április hó 1-ső napjától való felszámításának terhe alatt befizetendők.

Azok az illetékek, melyekre néve a fizetési meghagyás 1903. évi márczius hó 31-ike után lett kézbesítve és még ez ideig be nem fizetettek, 1904. évi április hó 1-ső napjától számított 30 nap alatt, a késedelmi kamatnak ezen naptól való felszámításának terhe alatt befizetendők.

Eiről azon felhívással értesítjük Arad sz. kir. város közönséget, hogy úgy az 1903. évi április 30-ig, mint az azóta felszaporodott mindennemű közadó-ártozásait f. évi április hó 15-ig annál inkább kifizesse, mert ezen napon túl, nem csak április 1-től számított késedelmi kamat lesz fizetendő, de 8 nap elteltével a behajtás érdekében az 1883. évi XLIV. t.-cz. 56-ik és következő szakaszai fognak alkalmazásba vétetni.

Arad, 1904. évi április hó 7.

A városi tanács.

Gyár: NYERGES-UFALU (Esztergom m.) Sürögöncim: Eternit Budapest. Telefon 12—92. Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső Ausztria.)

ETERNIT-PALA

AZBESZT-CEMENT-PALA

HATSCHEK LAJOS SZAB.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsiakomány. — Kérjen ismertetést.

31-1904.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város 1903. évi zárszámadását, a részletezett kimutatásokat, vagyoni leltárt, a város cselekvő és szenvedő vagyoni állására vonatkozó mérlegét, az anyag számadási kivonatát, a kövezet-alap számadását, úgy a tanácsnak jelentését folyó évi április 7 től április 21 éig bezárólag a városháza tanácstermében közszemlére kitésszük.

Erről a város adózó polgárait azzal értesítjük, hogy jogában áll minden egyes adózónak a számadásokat megtekinteni s azokra esetleges észrevételeit az 1886. évi XXI. t. cz. 17. §. b) pontja értelmében a folyó évi május havában tartandó városi rendes közgyűlést megelőzőleg legalább 5 nappal a tanácshoz beérjeszteni.

Arad, 1904. évi április hó 2 án.

A városi tanács.

Alkalmi bevásárlási forrás.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ókszerész

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Arany-, ezüst- és zálogjegyek megvételnek.

Köhögést

a hirneves és kellemes ízű

Kaiser-féle

mell-bonbon.

2740 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja a biztos eredményt köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen. Minden egyéb szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Guterl Földes Kelemen és Khudy József a Szűz Máriához, Berger Gyula a Szent Erzsébethez címzett és Hajós Árpád gyógyszerárán Aradon.

Délmagyarország legnagyobb gőzerőre berendezett vegytisztító és kelme festő gyára.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint a

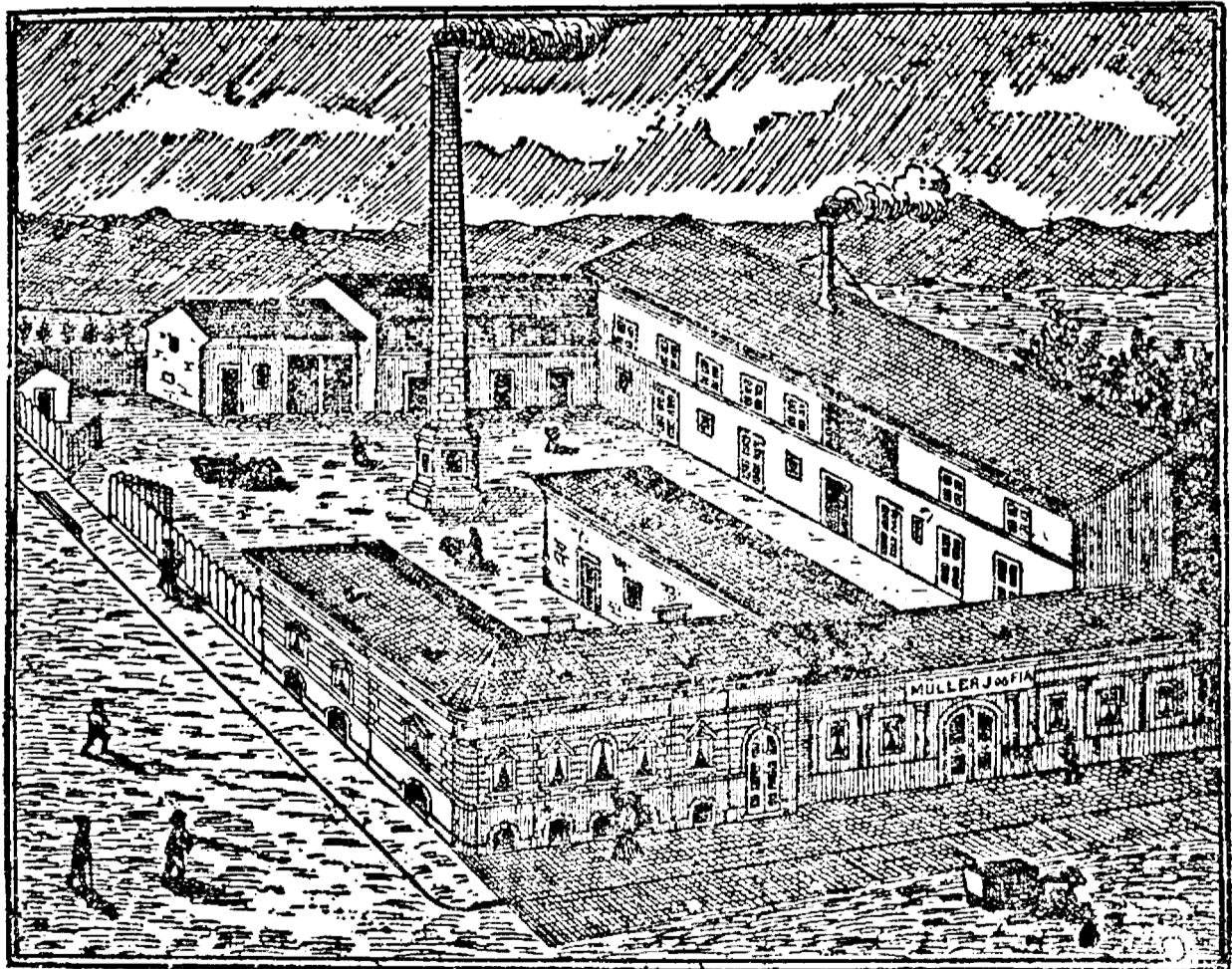
József főherceg-ut 11. sz. a. különösen az e városnegyedben lakó közönség kényelmére

műselyemfestő és vegytisztító fiók-intézetet nyitottunk,

hol gőzerőre berendezett, kitűnő hírnévnek örvendő gyárunkra hivatkozva, elfogadtatnak úgy vegytisztításra, mint festésre mindennemű férfi-, női- és gyermek ruhák, fejdíszek és télikabátok (egészben, minden bontás nélkül), továbbá mindennemű különlegességek, himzések, csipkék, akarók, szőnyegek, teljes szalon garnitúrák, butor-szövetek, gláze keztyűk, nyakkendők stb.

Tunis és csipke-függönyök gondosan tisztítatnak és minden divatszínre festetnek, tisztítás és festés után ráma nélkül feszítetnek (spanoltatnak) tehát a szélek kiszakadása teljesen ki van zárva és új kinézést nyernek.

Czégünket a nagyközönség b. pártfogásába ajánlván,

kiváló tisztelettel

MÜLLER J. ES FIA.

Gyár: Halász-utca 29-30.

1002

Üzletek Aradon: Asztalos Sándor-utca 2-8. szám.

Forray-utca 4. és József főherceg-ut 11. szám.

Aradi nyomda részvenytársaság könyvnyomdája.

Pusztafi és Társa (Budapest, V., Lipót-korut 17.) festékeivel.

Vidéki fióküzletek Brassó, Gyulafehérvár.

Déva, Segesvár és Szászsebesen.